

Vänersborgs kommun

RENHÅLLNINGSG- ORDNING

Avfallshämtning på Nygatan i Vänersborg (bild från kommunens hemsida)

Antagen av kommunfullmäktige den 2012-06-20, § 83

Sammanfattning

Avfallsplanen

Föregående avfallsplan togs fram 2001 med en planeringshorisont fram till 2010 och med insamlingsmål för 2005 och 2010.

Den kommunala avfallshanteringen har förändrats mycket under årens lopp och materialåtervinning och energiåtervinning sker nu i stor skala och deponering i mycket liten skala.

De delmål som ställdes upp har i stor utsträckning bara delvis uppfyllts. Kommunens engagemang vad gäller informationsinsatser och kontroll av olika slag har inte varit så omfattande som tänkt. Kommunens möjlighet att styra innehållet i lokalt producerade varor t.ex. är begränsad. Insamlingsmålen har uppnåtts i de flesta fall där uppgifter kunnat verifieras. Hushållsavfallsmängden fortsätter att öka och ligger över prognosen för 2010.

Föreliggande avfallsplan har tagits fram under 2009-2010 med sikte på 2015. Det basår som nuvarande avfallsplan utgår ifrån är uppgifter om avfallsmängder mm från 2008.

Den nya avfallsplanen bygger på riktlinjer för avfallsplaneringen som kom 2006 från Naturvårdsverket. De största förändringar mot tidigare avfallsplanering är att:

- de nationella och regionala miljömålen ska ligga som grund i kommunens målarbete
- mål och åtgärder ska vara relativt konkreta där ansvar för genomförande samt kostnader ska anges
- avfallsplanen ska vara ett strategiskt viktigt dokument i kommunen och ha samma dignitet som andra planer i kommunen
- planen ska miljöbedömas liksom andra planer i kommunen t.ex. detaljplaner
- avfallsplanen ska tas fram i ett samrådsförfarande med olika kommunala funktioner och externa aktörer för att få med alla tänkbara synpunkter

Vänersborgs kommuns nya Avfallsplan omfattar en beskrivning och analys av nuvarande avfallshantering och avfallsmängder i Vänersborgs kommun. Kommunen ansvarar för hushållens avfall, dvs. det som läggs i kärl och lämnas på återvinningscentralen och på miljöstationerna. Renhållningsverket som ligger under Gatukontoret inom Samhällsbyggnadsförvaltningen svarar för insamling och omhändertagandet av hushållsavfallet.

Producentansvaret tar hand om och ansvarar för insamlade förpackningar och elektriskt och elektroniskt avfall framförallt. Avfall från verksamheter hanteras av entreprenörer som anlitas av företagen själva.

I Vänersborgs kommun sker insamling av källsorterat matavfall (gröna påsar) och brännbart avfall (övriga påsar) sedan flera år tillbaka. Matavfallet rötas i en rötningsanläggning, f.n. Ragn-Sells i Heljestorp, för att få ut biogas. Biogasen används som fordonsgas och rötresten används i jordbruket som gödning. Återvinningsgraden när det gäller matavfall är 63% , hemkompostering ej medräknad, vilket ska jämföras med det nationella miljömålet som är 35%. Brännbart avfall transporteras till Lillesjöverket i Uddevalla för förbränning med utvinning av värme till fjärrvärmnätet samt elproduktion.

Målen som föreslagits i Avfallsplanen följer i stort de nationella miljömål som Naturvårdsverket tagit fram. De övergripande tankegångarna i de nationella målen är att avfallens mängd och farlighet ska minska, insamlingssystemen ska vara lättillgängliga, säkra och estetiskt tilltalande, att nedskräpningen utomhus ska minska, att matavfall ska tas om hand för biogasproduktion samt att fosforföreningarna i kommunalt avlopp ska tas om hand.

För att minska uppkomsten av hushållsavfall föreslås bl.a. att verksamheter som gynnar återbruk ska uppmuntras samt att via informationsinsatser och kampanjer göra kommuninnevånarna mer medvetna. Tillgängligheten på befintlig ÅVC ska bli bättre i avvaktan på att en ny ÅVC byggs till år 2015.

När det gäller kommunala avloppsslammet så nyttjas inget idag som växtnäring på jordbruket. Ett mål är att certifiera slammet från Brålanda reningsverk för att möjliggöra användning av detta slam i jordbruket.

Föreskrifter för avfallshantering

Föreskrifter för avfallshantering innehåller konkreta anvisningar för hur hushåll och verksamheter ska sortera sitt avfall och vilka regler som gäller för hämtning av avfall mm. Befintliga föreskrifter från 2002 har uppdaterats något men någon större förändring har inte skett.

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del 1 Avfallsplan 2015	1-45
Del 2 Föreskrifter om avfallshantering	1-12

Vänersborgs kommun

AVFALLSPLAN 2015

DEL 1

Innehåll

1	INLEDNING	1
1.1	Bakgrund och syfte	1
1.2	Innehåll i en kommunal avfallsplan	1
1.3	Regelverk	2
1.4	Uppföljning av avfallsplan 2001-2010	2
2	MÅL OCH HANDLINGSPLAN FÖR KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGEN	3
2.1	Hushållsavfall	3
2.2	Tillgänglighet, säkerhet, kundnöjdhet	5
2.3	Organiskt avfall som växtnäring	6
2.4	Växtnäring i avlopp utnyttjas	7
2.5	Information, upplysning	8
2.6	Nedlagda deponier	8
3	MÅL FÖR AVFALL SOM KOMMUNEN EJ ANSVARAR FÖR	10
3.1	Farligt avfall från verksamheter	10
3.2	Materialåtervinning	10
4	NULÄGESBESKRIVNING OCH PROBLEMANALYS	12
4.1	Orientering	12
4.2	Uppföljning av nulägesbeskrivning	12
4.3	Vänersborgs kommun – befolkning och sysselsättning	14
4.4	Avfallsorganisation	15
4.4.1	Problemanalys	16
4.5	Kommunala servicenivån	16
4.5.1	Problemanalys	18
4.6	Regionalt samarbete	18
4.6.1	Problemanalys	18
4.7	Avfallshantering	18
4.7.1	Återvinningscentralen (ÅVC)	18
4.7.2	Problemanalys	19
4.7.3	Återvinningsstationer (ÅVS)	19
4.7.4	Problemanalys	19
4.7.5	Miljöstationer	20
4.7.6	Problemanalys	20
4.8	Behandlingsanläggningar i kommunen	20
4.8.1	Heljestorps avfallsanläggning	20
4.8.2	Andra behandlingsanläggningar	21
4.9	Avfallsmängder	21
4.9.1	Kärl- och säckavfall	21
4.9.2	Grovavfall	24
4.9.3	Matavfall	25
4.9.4	Latrinavfall	26
4.9.5	Slam	27

4.9.6	Farligt avfall	29
4.9.7	Småbatterier	31
4.9.8	Problemanalys	31
4.9.9	Övrigt avfall under kommunalt ansvar	31
4.10	Avfall som kommunen ej ansvarar för	33
4.10.1	Producentansvarsavfall	33
4.10.2	Avfall från verksamheter	34
4.11	Energiåtervinning	36
4.12	Kundnöjdhet, kommuninformation	37
5	NEDLAGDA DEPONIER	39
6	INFORMATION OCH KOMMUNIKATION AV FÖRSLAGET TILL AVFALLSPLAN	41
7	UPPFÖLJNING AV AVFALLSPLANEN	41
7.1	Handlingsplan och på årlig uppföljning	41
7.2	Tillsynsplan	42
7.3	Samordning med andra plandokument	42
8	MILJÖBEDÖMNING AV AVFALLSPLANEN	43
8.1	Allmänt	43
8.2	Behovsbedömning	43
	<u>Bilagor</u>	45
Bilaga 1	Lagstiftning	
Bilaga 2	Uppföljning av avfallsplan från 2001	
Bilaga 3	Återvinningsstationer i Vänersborgs kommun	
Bilaga 4	Miljöstationer i Vänersborgs kommun	
Bilaga 5	Heljestorps avfallsanläggning, tillstånd enligt miljöbalken	
Bilaga 6	Inventering av avfallshantering hos tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter	
Bilaga 7	Farligt avfall; typ och mängd 2006-2008	
Bilaga 8	Årlig uppföljning av avfallsmängder mm	
Bilaga 9	Nationella miljö kvalitetsmål - Avfall	
Bilaga 10	Handlingsplan för avfallshanteringen	
Bilaga 11	Uppföljningsmål i Avfallsplanen	
Bilaga 12	Redovisning till länsstyrelsen	
Bilaga 13	Begreppsförklaringar	

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund och syfte

Riksdagen beslutade redan år 1990 att kommunerna är skyldiga att utarbeta kommunala avfallsplaner. I Miljöbalkens femtonde kapitel 11§ fastslås att varje kommun ska ha en renhållningsordning och en avfallsplan. Renhållningsordningen ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen. Avfallsplanen ska bl.a. innehålla uppgifter om kommunens planerade åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Föregående avfallsplan för Vänersborgs kommun fastställdes av kommunfullmäktige 2002. Från planperiodens början 2001 har flera ändringar införts i lagstiftningen som reglerar avfallshanteringen. Det gäller bland annat ökade krav på deponier och förbränningsanläggningar för avfall, förbud mot deponering av brännbart och organiskt avfall samt producentansvar för fler typer av avfall.

Denna avfallsplan bygger på föregående avfallsplan men har anpassats till de nya bestämmelser och lokala förhållanden som gäller för avfallshanteringen idag.

Förutom att uppfylla lagstiftningens krav så är ambitionen med denna avfallsplan att den ska utgöra ett användbart verktyg i den förändrings- och utvecklingsprocess som pågår och till stora delar är önskvärd inom avfallsområdet.

Vänersborgs kommun har arbetat fram lokala miljömål som gäller fr.o.m. 2009 t.o.m. 2011. De lokala miljömålen är övergripande och tar även upp mål som berör avfallshanteringen. Målen som formulerats i denna avfallsplan utgör förtydligande av de lokala miljömålen.

1.2 Innehåll i en kommunal avfallsplan

Denna avfallsplan har utarbetats med stöd av Naturvårdsverkets antagna föreskrift om innehåll i kommunala avfallsplaner (NFS 2006:6). Författningen innehåller även allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan. Enligt författningen ska kommunernas avfallsplaner redovisa en tydlig koppling till nationella och regionala mål på avfallsområdet och innehålla en sammanställning av uppgifter

rörande kommunernas avfallshantering som ska lämnas till länsstyrelsen enligt en fastställd mall. Denna redovisning ingår i avfallsplanen som en särskild bilaga (*bilaga 12*).

1.3 Regelverk

En rad lagar och föreskrifter reglerar avfallshanteringen i Sverige. De övergripande reglerna som styr avfallshantering kommer från EU-direktiv. I *bilaga 1* redovisas den aktuella svenska lagstiftningen.

1.4 Uppföljning av avfallsplan 2001-2010

Inför framtagandet av föreliggande avfallsplan har en uppföljning gjorts av utfallet av den tidigare avfallsplanen, se *bilaga 2*.

I avfallsplanen från 2001 finns ett antal delmål och insamlingsmål uppställda för 2005 och 2010 som målhorisont. Den kommunala avfallshanteringen har förändrats kraftigt under årens lopp och materialåtervinning och energiåtervinning sker nu i stor skala. Deponering sker i mycket liten skala.

De delmål som ställdes upp har i stor utsträckning bara delvis uppfyllts. Kommunens engagemang vad gäller informationsinsatser och kontroll av olika slag har inte varit så omfattande som tänkt. Kommunens möjlighet att styra innehållet i lokalt producerade varor är begränsad.

Insamlingsmålen har uppnåtts i de flesta fall där uppgifter kunnat verifieras. Hushållsavfallsmängden fortsätter att öka och ligger över prognosen för 2010. Insamlingen av glasförpackningar liksom kartongförpackningar har inte nått upp till målet för 2010 ännu. De nationella målen har dock betydligt lägre procentsats när det gäller återvinning av förpackningar och de målen uppfylls mer än väl i Vänersborgs kommun.

2 MÅL OCH HANDLINGSPLAN FÖR KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGEN

Med bäring på de nationella miljö kvalitetsmålen och de regionala miljömålen som tagits fram, se *bilaga 9*, har Vänersborgs kommun valt följande inriktningsmål för avfallshanteringen fram till 2015. För jämförelser används mängder mm från 2008.

Avfallet skall tas till vara i så hög grad som möjligt, samtidigt som påverkan på hälsa och miljö minimeras. Avfallshanteringen är enkel och effektiv för samhället.

Delmål, resultatmål, förslag på åtgärder och ansvarig för genomförande redovisas nedan. Sammanställning i form av en handlingsplan med uppföljningsmål redovisas i *bilaga 10 och 11*. I de fall målen ansluter helt eller delvis till de nationella miljö kvalitetsmål (N) och regionala mål (R) så anges detta.

2.1 Hushållsavfall

Mål 2015 : *Den totala mängden hushållsavfall har minskat liksom avfallets farlighet jämfört med 2008 (N)*

Plockanalyser av de gröna (matavfall) och övriga påsar (brännbart från hushållen visar att det finns potential att sortera ut mer biologiskt avfall (matavfall) och mer avfall som ingår i producentansvaret (förpackningar). Genom att förbättra utsorteringen av förpackningar framförallt från den brännbara delen (övriga påsar) kommer mängden hushållsavfall i insamlingskärlen att minska. Genom att uppmuntra till återanvändning av byggmaterial, möbler, prylar och kläder mm istället för att slänga och köpa nytt kan avfallsmängden minskas.

Andelen farligt avfall i påsarna är mycket liten (0,1%).

Resultatmål 2015:

- Andelen felsorterat avfall i den brännbara fraktionen har minskat till 30%.
- Inget farligt avfall finns med i insamlat kärlavfall.

- Mängden grovavfall som lämnas till ÅVC har minskat, räknat per person.
- Insamlad mängd hushållsavfall (kärlavfall) per person har minskat med 10%.

Åtgärder:

- Regelbundna informationsinsatser via nuvarande kanaler; miljöalmanacka, allmänna utskick, tidningskampanjer, hemsida.
- Punktinsatser med information till boende t.ex. i vissa flerfamiljshus, på olika språk.
- Höjda taxor för områden med sämre sortering.
- Bevaka testerna av nya insamlingssystem för farligt avfall t.ex. "Samlaren" ett insamlingssystem för glödlampor, batterier etc. som kan placeras i affärer.
- Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från enbart Vänersborgs kommun
- Inrätta och uppmuntra verksamheter som gynnar återbruk av byggmaterial mm samt secondhand-handel av kläder, möbler etc.

Uppföljning:

- Årlig mängd insamlat hushållsavfall (i kärl) per person
- Årlig mängd inlämnat grovavfall till ÅVC per person
- Resultat från plockanalyser

Ansvar för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

2.2 Tillgänglighet, säkerhet, kundnöjdhet

Mål 2015: Insamlingen har god tillgänglighet och säkerhet för hushållen samt säkerställer en separat hantering av farligt avfall. Minst 90% är nöjda med insamlingen (N)

Kundnöjdheten med avfallshanteringen mäts via kundenkäter som skickas ut vart tredje år av kommunen. Andelen kunder som är ganska nöjda till mycket nöjda uppgår till mellan 63% och 85% beroende på vilket avfallsslag som avses. Det finns således potential att öka kundnöjdheten.

Resultatmål 2015:

- Minst 90% av kunderna ska vara nöjda med hela avfallshanteringen.

Åtgärder:

- En ny större ÅVC eller kretsloppspark skall finnas i drift 2014 i Vänersborgs kommun för att förenkla för kommuninnevånarna att lämna grovavfall, farligt avfall mm.
- Tillgängligheten på befintlig ÅVC förbättras för kommuninnevånarna i avvaktan på en ny ÅVC.
- Ytterligare en ÅVC ska finnas i kommunen till 2016
- Information om omhändertagande av farligt avfall förbättras genom återkommande kampanjer.

Uppföljning:

Kundenkät via kommunens gemensamma utskick samt djupintervjuer en gång vart tredje år.

Ansvarig för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

2.3 Organiskt avfall som växtnäring

Mål 2015: Minst 70% av matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker tas om hand så att växtnäringen utnyttjas

Naturvårdsverkets förslag till delmål är att minst 35% av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker tas om hand så att växtnäringen utnyttjas. Vänersborgs kommun samlar idag in matavfall separat både från hushåll, storkök, restauranger mm. En uppskattning är att ca 63% av matavfallet återvinns för produktion av biogas. Den näringsrika rötresten från processen används som gödning i jordbruket. Nuvarande system fungerar mycket bra, men potential finns att återvinna ännu mer.

Resultatmål 2015:

- Minst 70% av insamlat matavfall behandlas biologiskt genom rötning för utvinning av biogas. Rötresten används som växtnäring i jordbruket.
- Andelen felsorterat avfall i matavfallsfraktionen har minskat till 10%.

Åtgärder:

Information via hemsida, kampanjer mm om syftet med källsortering av matavfall, hur användning av biogas och rötrest sker, klimataspekten mm.

Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från enbart Vänersborgs kommun

Uppföljning:

Sammanställning av insamlad mängd matavfall samt resultat från plockanalyser.

Ansvarig för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

2.4 Växtnäring i avlopp utnyttjas

Mål 2015: Fosforföreningarna i avloppsslam utnyttjas som växtnäring. Minst hälften återförs till åkermark.

Det är f.n. svårt att hitta avsättning för avloppsslam i jordbruket på grund av restriktioner. Slammet används dock till viss del för tillverkning av anläggningsjord, där växtnäringen tas tillvara. En målsättning på sikt är dock att kunna använda slammet som växtnäring i jordbruket. Det finns idag inga kommersiella metoder för utvinning av fosfor ur slammet. Ett steg för att erbjuda ett renare slam är att certifiera slammet enligt befintlig standardiserad metod. Förutsättningarna att få certifierat ett avloppsslam är bättre för ett mindre reningsverk utan belastning från t.ex. industrier eftersom slammet då är renare.

Naturvårdsverkets målformulering är att minst 60% av fosforinnehållet i avlopp ska utnyttjas som växtnäring varav minst hälften ska återföras till åkermark. Eftersom minst 90% av fosfor i avloppsvattnet fastläggs i slammet har "avlopp" ersatts med "avloppsslam" i målformuleringen ovan

Resultatmål 2015:

- Allt slam från Brålanda avloppsreningsverk används som växtnäring på åkermark.

Åtgärd:

Slammet från Brålanda avloppsreningsverk certifieras.

Uppföljning:

Årlig mängd slam som återförs till åkermark.

Ansvarig för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

2.5 Information, upplysning

All undersökning visar på vikten av återkommande information för att uppnå bra resultat vad gäller källsortering. Ett effektivt sätt är att börja med att lära barnen hur man källsorterar och varför man ska göra det.

Resultatmål 2015:

- Hushåll, skolbarn och företag i kommunen skall ha god kunskap om hur de skall sortera och hantera sitt avfall.
- Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden.

Åtgärd:

En Avfallsinformatör utför informationsinsatser i skolor, företag m.fl.

Uppföljning:

Redovisning av antalet besök i skolor, på företag etc. per år.

Ansvarig för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

2.6 Nedlagda deponier

Mål 2015: Kommunen har god kontroll över de nedlagda deponierna i kommunen så att dessa inte påverkar miljön negativt på lång sikt.

Den inventering och klassning som skett av kommunens åtta nedlagda deponier visar att en, Torpa 1:2, bedömts innebära en stor risk.

Resultatmål 2015:

Uppföljning har skett av miljöpåverkan från den nedlagda deponin inom Torpa 1:2.

Åtgärd:

Kontroll ska ske av ytvattnet som avvattnar deponiområdet Torpa 1:2. En provtagningsbrunn ska installeras och ett egenkontrollprogram upprättas.

Uppföljning:

Årlig redovisning och utvärdering av analysresultat från vattenprovtagning från Torpa 1:2.

Ansvarig för åtgärd:

Samhällsbyggnadsnämnden för installation av provtagningsbrunnen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer riktlinjer och genomför provtagning enligt dessa.

3 MÅL FÖR AVFALL SOM KOMMUNEN EJ ANSVARAR FÖR

Inriktningsmålet för avfall som kommunen ej har ansvar för är detsamma som för kommunala avfallet:

Avfallet skall tas till vara i så hög grad som möjligt, samtidigt som påverkan på hälsa och miljö minimeras. Avfallshanteringen är enkel och effektiv för samhället.

Kommunen kan påverka tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheters avfallshantering som tillsynsmyndighet. I övrigt kan man inte direkt styra företag att agera på ett visst sätt. Genom information kan man dock troligtvis påverka attityden till källsortering mm. Det viktigaste från ett samhälls- och miljöperspektiv är att företagen hanterar sitt uppkomna farliga avfall på ett betryggande sätt.

För insamlingen av avfall med producentansvar ansvarar olika materialbolag.

3.1 Farligt avfall från verksamheter

Mål 2015: Verksamheter skall ha god kunskap om farligt avfall och en miljömässigt god hantering.

Åtgärd : Kontroll av företagens kunskap och hantering av farligt avfall genomförs vid tillsynsbesök. En inventering av avfallsmängder och avfallsslag genomförs vartannat år vad gäller tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter (A, B och C-anläggningar). Stickprovskontroll kommer att ske på övriga verksamheter (U-anläggningar).

Ansvarig för åtgärd: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

3.2 Materialåtervinning

Mål 2015: Materialåtervinningen av framförallt plast och metall ur hushållsavfall har ökat (N)

Materialåtervinning framför förbränning med energiutvinning ger en miljövinst framförallt när det gäller metaller, plast och papper, till mindre del för tidningspapper och minst för kartong. Miljövinsten gäller framförallt energianvändningen som minskar radikalt vid återvinning av metall och plast framför nyttillverkning av jungfruliga material.

Resultatmål 2015:

Insamlingsgraden av metallförpackningar för materialåtervinning ska minst vara 70%.

Insamlingsgraden av plastförpackningar (hård och mjuk) för materialåtervinning ska minst vara 70%.

Åtgärd: Informationskampanjer tillsammans med FTI (Tidnings- och förpackningsinsamlingen) m.fl. Riktad information och rådgivning till fastighetsägare med fastighetsnära insamling.

Uppföljning: Beräknad återvinningsgraden årligen med hjälp av statistik från förpackningsinsamlingen m. fl.

Ansvarig för åtgärd: Samhällsbyggnadsnämnden

4 NULÄGESBESKRIVNING OCH PROBLEMANALYS

4.1 Orientering

Vänersborgs kommun omfattar en yta på totalt 904,3 km² varav 647,5 km² är landareal och 256,8 km² vattenareal. Vattenområdet domineras av Väneren.

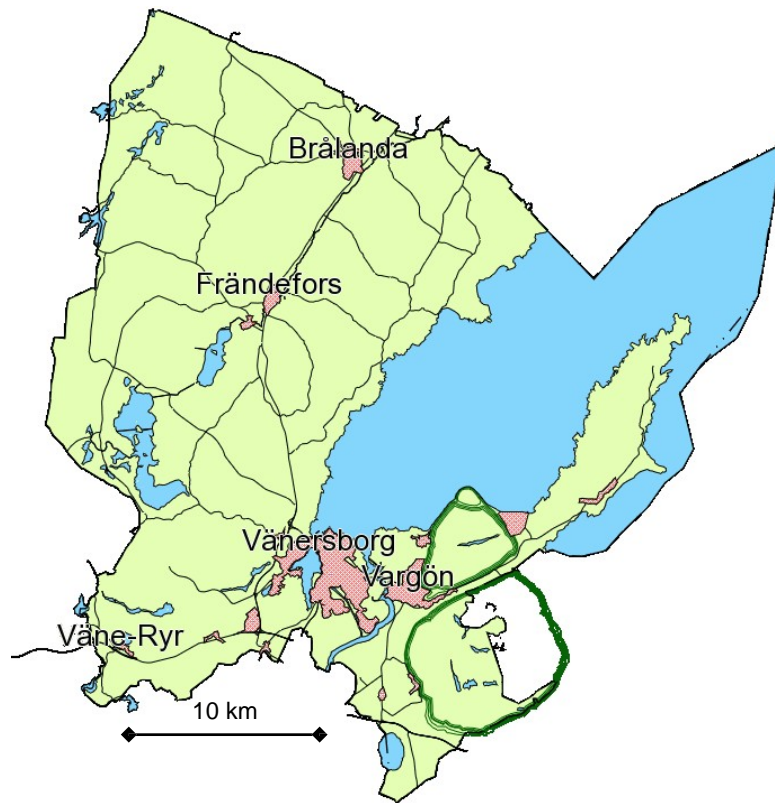
Kommunen har fyra tätorter; huvudorten Vänersborg samt orterna Brålanda, Frändefors och Vargön, se *Figur 4.1*. Avståndet från Vänersborg till norra kommungränsen är ca 30 km (fågelvägen).

Befolkningstätheten är 57,2 invånare per km².

4.2 Uppföljning av nulägesbeskrivning

I samband med den årliga uppföljningen av Avfallsplanen ska nulägesbeskrivningen gås igenom och uppdatering ske av befolkningsmängder, insamlade avfallsmängder av olika slag mm. De uppgifter som ska uppdateras redovisas i *bilaga 11*.

De uppgifter om avfallsmängder mm som anges i kapitel 4 omfattar tiden 2006-2008 eftersom dessa uppgifter fanns tillgängliga när arbetet med Avfallsplanen påbörjades. I bilaga 11 har dock mer aktuella uppgifter lagts in. Som basår för åtgärdsåtgärder mm används uppgifterna från 2008.

Figur 4.1 Vänersborgs kommun, översikt (från kommunens hemsida)

4.3 Vänersborgs kommun – befolkning och sysselsättning

Arbetsmarknaden är varierad med sysselsättning inom industri, jordbruk, småföretag, offentlig förvaltning och utbildning. Inom industrisektorn domineras regionen av den tunga industrin med tillhörande underleverantörer. Arbetspendling sker till och från Trollhättan, Uddevalla och Göteborg liksom till och från kommungränsande delar av Dalsland. Den största arbetsgivaren är Vänersborgs kommun med 3 400 anställda.

Vänersborgs kommun hade 2008 ca 37 000 innevånare. I *Tabell 11* redovisas folkmängden för 2006 t.o.m. 2008. I Vänersborgs kommun bor knappt tre fjärdedelar i större samhällen och resterande i mindre orter och på landsbygden, i

Tabell 22 redovisas befolkningsfördelningen i kommunen.

Antalet hushåll i kommunen uppgick under 2008 till 16 000 varav 8 000 bor i villa och 8 000 i flerfamiljshus. Antal fritidshus uppgick till ca 1000.

Tabell 1. Folkmängden i Vänersborgs kommun (SCB).

År	Folkmängd	Folkökning
2006	37023	72
2007	36939	-84
2008	36991	52
2009	36871	-120

Tabell 2. Fördelningen av befolkningen i Vänersborgs kommun 2007 (beräknad utifrån SCB:s statistik)

Ort	Befolkning 2007	Procentuell fördelning
Vänersborg	21 141	52,9%
Vargön	4 947	12,4%
Brålanda	1 440	3,6%
Öxnered	709	1,8%
Frändefors	661	1,7%
Nordkroken	451	1,1%
Väne Ryr	423	1,1%
Landsbygd	10 224	25,6%

I kommunen är de tre största branscherna, sett till sysselsättning, "Vård och omsorg", "Tillverkning, utvinning" och "Handel och kommunikation". Det finns förutom dessa branscher flera andra som sysselsätter mer än 5 % av den yrkesverksamma befolkningen.

Några av de större företagen i Vänersborg är Vargön Alloys inom processindustri, Noratron AB, Teknik System i Vänersborg AB och Cabeco inom elektronik, VBG Group AB, Kahlman produkter och Tranter inom högteknologisk verkstadsindustri samt Stena (sortering elskrot).

Man kan se i Tabell 3 att ca 3 000 personer (netto) pendlar ut från Vänersborgs kommun dagligen.

Tabell 3. Branscher och sysselsättning i Vänersborgs kommun, 2008. (SCB)

Näringsgren	Dagbefolkning				Nattbefolkning				
	Kommunen		Länet		Kommunen		Länet		Riket
	Antal	%	%	%	Antal	%	%	%	
Jordbruk, skogsbruk och fiske	327	2	1	2	309	2	1	2	
Tillverkning och utvinning	1 918	14	18	15	3 321	19	18	15	
Energi och miljö	162	1	1	1	171	1	1	1	
Byggverksamhet	904	6	6	7	1 048	6	6	7	
Handel	1 254	9	13	12	1 603	9	13	12	
Transport	803	6	6	5	759	4	6	5	
Hotell och restauranger	231	2	3	3	289	2	3	3	
Information och kommunikation	115	1	3	4	251	1	3	4	
Kreditinstitut och försäkringsbolag	213	2	1	2	180	1	1	2	
Fastighetsverksamhet	242	2	1	1	241	1	1	1	
Företagstjänster	846	6	10	11	1 316	8	10	11	
Civila myndigheter och försvaret	1 602	11	5	5	1 163	7	5	5	
Utbildning	1 867	13	10	10	1 978	11	10	10	
Vård och omsorg	2 648	19	16	16	3 702	21	16	16	
Personliga och kulturella tjänster, m.m	589	4	4	4	585	3	4	4	
Okänd bransch	458	3	1	1	437	3	1	1	
Totalt	14 179	100	100	100	17 353	100	100	100	

Avser 16 år och däröver

4.4 Avfallsorganisation

Insamlingen av hushållsavfall i kommunen sker till 80% i egen regi av Renhållningsverket och till 20% av entreprenör. Entreprenören sköter insamlingen på landsbygden.

Renhållningsverket ligger under Gatuenheten inom Samhällsbyggnadsförvaltningen. Inom Renhållningsverket arbetar en renhållningschef, en assistent, en arbetsledare och ca 13 renhållningsarbetare.

Renhållningsverket ansvarar för insamling av hushållsavfall, latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar. Renhållningen utför f.n. också insamling av återvinningsmaterial (papper, glas, förpackningar

mm) på uppdrag av materialbolagen som producenterna startat för att klara de nivåer som ålagts dem enligt producentansvaret. Insamling sker främst vid återvinningsstationer som finns utplacerade i tätorterna.

Renhållningen har också ansvar över återvinningscentralen och återvinningsstationerna i kommunen.

Fordonsparken utgörs av en lastväxlarbil, en lastmaskin, en lätt lastbil, en personbil och sex sopbilar, varav fem använder fordonsgas som bränsle.

4.4.1 Problemanalys

Avfallsorganisationen fungerar väl liksom insamlingen i egen regi. Åtagandet som entreprenör åt förpackningsinsamlingen fungerar mindre bra när det gäller tömningsfrekvensen vid ÅVS. Problem med nedskräpning förekommer.

4.5 Kommunala servicenivån

Hushållsavfall

Hämtning av hushållsavfall sker en gång varannan vecka där hushållsavfall uppkommer (bostäder och liknade). Det finns dock möjlighet att få veckohämtning efter anmälan till renhållningsverket eller glesare hämtning efter ansökan hos miljö- och hälsoskyddsnämnden.

För fritidshus och liknande sker hämtning varannan vecka under sommarperioden (1 maj-30 sep).

Hushållen är skyldiga enligt renhållningsordningen att sortera ut grovavfall och farligt avfall från hushållsavfallet. De skall också källsortera matavfall och övrigt avfall vilka f.n. läggs i olikfärgade påsar i samma sopkärl.

De hushåll som har anmält och fått godkänt från Miljö- och hälsoskyddsnämnden att hemkompostera kan ansöka om att få reducerad avfallshämtning dvs. hämtning en gång per månad och i vissa fall kvartalsvis eller halvårsvis.

I avfallsabonnemanget ingår sopkärl och service av kärl.

Latrin

Hämtning av latrin sker efter budning.

Slam

Hämtning av slam (externslam) från slamavskiljare sker en gång per år enligt schema och från slutna tankar efter avrop.

Tömning av fettavskiljare vid restauranger etc. ombesörjs av verksamhetsutövaren. Renhållningsverket kan anvisa entreprenör som kan utföra tömningen.

Trädgårdsavfall

Hämtning av trädgårdsavfall sker från villaområden en gång per år. Avfallet skall då vara buntat eller läggas i säck och ställas vid tomtgränsen.

Ett särskilt abonnemang kan tecknas av hushållen för hämtning av trädgårdsavfall. I abonnemanget tillhandahålls ett 370-liters kärl och hämtning sker varannan vecka från mitten av april till mitten av oktober. Denna typ av abonnemang är populär hos kommun-
innevånarna.

Trädgårdsavfall kan också lämnas på ÅVC.

Grovavfall

Ett särskilt abonnemang kan även tecknas för hämtning av grovavfall en gång per vecka eller varannan vecka. Kärlstorlek som erbjuds är 370 l eller 660 l.

Gröna turen

Gröna turen är ett abonnemang som kan tecknas av storkök, restauranger, skolkök etc. som har mycket matavfall. Abonnenten lägger då matavfallet i påsar i ett kärl som tillhandahålls av renhållningsverket. Hämtning sker enligt behov från 2 ggr per vecka till en gång var 14:e dag.

4.5.1 Problemanalys

Kommunen har en mycket hög servicenivå när det gäller avfallsinsamlingen. Möjligheten till abonnemang av diverse tjänster är populärt och även kostnadseffektivt för kommunen.

När det gäller fettavskiljarslam har VA-verket haft en del problem med igensättning av avloppsledningar. Igensättning har skett på grund av för glesa tömningar av fettavskiljare eller avsaknad av fettavskiljare. VA-verket ställer numera krav på att fettavskiljare ska installeras i de verksamheter där detta avfall uppkommer. Frekvensen på tömningarna regleras också i Renhållningsföreskrifterna.

4.6 Regionalt samarbete

Vänersborg kommun ingick fram till 2007 i TRAAB (Trestadsregionens avfalls AB) tillsammans med Trollhättan, Uddevalla, Lilla Edet, Mellerud och Färgelanda kommuner och drev då gemensamt avfallsanläggningen i Heljestorp. Efter det att TRAAB sålts till Ragn-Sells AB upplöstes TRAAB. Samarbetet mellan de f.d TRAAB - kommunerna har dock fortsatt till viss del. Samarbetet omfattar i första hand informationsinsatser till kommuninnevånarna när det gäller källsortering, hantering av farligt avfall mm. Informationsmaterial och kampanjer tas fram gemensamt. Den s.k. Sorteringsguiden har tagits fram gemensamt och delas ut till alla hushåll inom f.d. TRAAB-regionen.

Vänersborg ingår också i det s.k REVAS (Renhållning Västra Sverige) där renhållningschefer i Västsveriges kommuner deltar i informationsträffar för erfarenhetsutbyte etc.

4.6.1 Problemanalys

Nuvarande samarbete och informationsutbyte mellan de f.d. TRAAB-kommunerna fungerar mycket bra och är på lagom nivå. Något utvidgat samarbete är inte aktuellt.

4.7 Avfallshantering

4.7.1 Återvinningscentralen (ÅVC)

Den kommunala återvinningscentralen finns på Regementsgatan i Vänersborg. Här kan hushållen lämna in grovavfall, farligt avfall (även

elektronikavfall) och producentansvars- eller återvinningsmaterial. Farligt- och producentansvarsavfall är inte avgiftsbelagt för övrigt avfall tas avgift ut av avfallslämnare.

Tidigare fanns en återvinningscentral även på Heljestorps avfallsanläggning men sedan ägarbytet 2007 är denna stängd.

Kommunen ansvarar för transporter av avfallet till behandling.

4.7.2 Problemanalys

Stängning av ÅVC:n vid Heljestorp har inneburit att trycket ökat på den vid Regementsgatan. Köbildningen och trängseln är speciellt besvärlig under den lördag en gång per månad då anläggningen är öppen.

4.7.3 Återvinningsstationer (ÅVS)

Vid återvinningsstationerna kan producentansvarsmaterial dvs. förpackningar av glas, metall, papper, kartong och plast samt tidningar lämnas. Det finns 27 återvinningsstationer i kommunen. Läget för dessa anges i *bilaga 3*.

Återvinningscontainrarna ägs av Tidnings- och Förpackningsinsamlingen (FTI) och kommunen upplåter marken för uppställningen. Kommunen har f.n. uppdrag av FTI att hämta några av avfallsfraktionerna för transport till behandlingsanläggning.

En gång per år träffas FTI och kommunen för att gå igenom funktion, städrutiner mm när det gäller stationerna.

4.7.4 Problemanalys

Tömning av containrarna på ÅVS fungerar mindre bra. Tidigare styrde kommunen över tömningsfrekvensen men nu har FTI bestämt ett glesare intervall för tömning. Detta resulterar i nedskräpning kring ÅVS när containrarna blir överfulla. Nedskräpning med annat avfall än förpackningsavfall förekommer också vid FTI:s containrar.

4.7.5 Miljöstationer

I kommunen finns fyra miljöstationer, se *bilaga 4*, där kommuninnevånarna kan lämna in farligt avfall t ex bilbatterier, sprayflaskor, färgrester, oljor m.m. En station ligger i anslutning till ÅVC. De övriga miljöstationer är ej bemannade men ligger i anslutning till bensinstationer. Miljöcontainrar etc. är alltid låsta och avfallslämnare måste säga till personal på plats om man vill ställa in farligt avfall.

Kommunen ansvarar för att hämtning sker av det farliga avfallet och att det behandlas på rätt sätt.

4.7.6 Problemanalys

Miljöstationerna fungerar bra.

4.8 Behandlingsanläggningar i kommunen

4.8.1 Heljestorps avfallsanläggning

Den största avfallsanläggningen i kommunen är Ragn-Sells anläggning vid Heljestorp.

Avfallsanläggningen i Heljestorp ligger strax intill Trestad Center. Anläggningen ägdes fram till 2007 av TRAAB – Trestadsregionens Avfalls AB. Idag äger Ragn-Sells anläggningen. Anläggningen tar emot avfall ifrån flera kommuner och företag.

De flesta avfallsslag som kommer från hushåll och verksamheter hanteras på anläggningen. Inom avfallsanläggningen finns bl.a. en anläggning för rötning av avfall för biogasutvinning, en deponi för både icke-farligt och visst farligt avfall. På anläggningen sker också mellanlagring av farligt avfall och lagring av återvinningsmaterial .

Anläggningen har tillstånd att deponera högst 100 000 ton icke farligt avfall per år. År 2007 deponerades knappt 40 000 ton. Anläggningen har även tillstånd att anlägga och deponera 35 000 ton farligt avfall per år. Totalt får 22 000 ton organiskt hushållsavfall rötas per år. I dagsläget rötas drygt 12 000 ton. I *bilaga 5* finns några av tillstånden och faktisk produktion för 2007.

4.8.2 Andra behandlingsanläggningar

Det finns flera andra anläggningar och verksamheter än Heljestorp, i kommunen, som hanterar och behandlar avfall. En av de större verksamheterna är Vargön Alloys AB, som har en egen deponi, samt avloppsreningsverken Holmängen och Brålanda som behandlar och hanterar kommunens avloppsslam.

Det finns även flera företag som har intern rening av processavloppsvatten, skärvätskor etc. vilket framgår av den inventering som genomfördes av olika tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter i samband med framtagande av avfallsplanen.

Uppgifterna från inventeringen visas i *bilaga 6*. Denna lista över företag är troligen inte heltäckande men ger en inblick i vad för typer av behandlingar som förekommer.

4.9 Avfallsmängder

Hushållsavfallet har under denna rubrik redovisats enligt den indelning som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd i NFS 2006:6.

En uppdatering kommer att ske av insamlade avfallsmängder av olika slag mm i samband med den årliga uppföljningen av avfallsplanen. De uppgifter som ska uppdateras redovisas i *bilaga 8*. *Bilagan har kompletterats med uppgifter t.o.m. 2010.*

4.9.1 Kärll- och säckavfall

I Vänersborg sorterar hushållen, sedan 2007, sina hushållssopor i två olikfärgade påsar, grön respektive övrig färgad påse. I grön påse läggs matavfall (biologiskt nedbrytbart) och i övrig påse brännbart avfall. Påsarna läggs tillsammans i ett kärll. Samma system tillämpas i de fem f.d. TRAAB- kommunerna som samtliga levererar insamlat hushållsavfall till Heljestorp.

Avfallet transporteras till Heljestorp där optisk sortering sker av påsarna. Gröna påsar går till rötningsanläggningen för utvinning av biogas. Övriga påsar går till förbränning med energiutvinning.

Insamlad mängd kärll och säckavfall 2006 t.o.m. 2008 visas i *Tabell 4*.

Tabell 4. Mängden insamlad kärl och säckavfall ifrån hushållen under 2006, 2007 och 2008, samt behandlingsmetod och behandlingsanläggning (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Kärl- och säckavfall ton				Kg per person och år
År	2006	2007	2008	2008
Insamlad mängd totalt	6 496	6 436	6493	176
varav :				
Förbränning med energiutvinning* (övriga påsar)	4 872	4 827	4870	132
Biologisk behandling* (gröna påsar)	1 624	1 609	1623	44

* Fördelningen av övriga och gröna påsar som förbränns respektive behandlas biologiskt baseras på vägning. Fördelningen är 75 % brännbart och 25 % matavfall.

Insamlad mängd hushållsavfall minskade med 1% från 2006 till 2007 men har därefter ökat igen och är 2008 i samma storleksordning som 2006.

Behandlingsanläggningarna är olika förbränningsanläggningar med energiutvinning i Västsverige samt rötningsanläggningen i Heljestorp.

Plockanalyser

Plockanalys sker av inkommande avfall till sorteringsanläggningen. Fr.o.m. 2009 ska analys ske två gånger per år. Plockanalysen syftar till att se hur stor andel i varje påse som är rätt respektive felsorterat. Uttaget av påsar för analys har hittills skett slumpvis och eftersom avfallet kommer från fem kommuner speglar resultaten förhållandet i samtliga kommuner som levererar avfall till anläggningen. Hur sorteringen lyckas i just Vänersborgs kommun kan man inte veta för tillfället.

Resultatet från en plockanalys som utfördes på Heljestorp i juni 2008, visade att i gröna påsar är 81 % rättsorterat, i de övriga påsarna knappt 50 %, se *Tabell 5*.

Av plockanalysen kan man se att det är framförallt påsarna för brännbart som innehåller en stor andel förpackningar och tidningar (producentansvarsmaterial). Det finns således potential att förbättra utsorteringen av producentansvarsmaterial. Även i de gröna påsarna finns potential att sortera ut mer producentansvarsmaterial.

Tabell 5. Plockanalys av soppåsar som Heljestorp tog emot i juni 2008 samt resultatet av två plockanalyser under 2007. Stickprov är utförda på avfall ifrån flera kommuner, ej enbart Vänersborg. Påsarna är ej proportionellt uttagna. (Ragn-Sells Heljestorp, 2008)

2008			2007		
Grön påse	kg	Andel	Grön påse	kg	Andel
Rättsorterat (rötning)	122,3	81,0%	Rättsorterat (rötning)	346	88,9%
Prod.ansv ej brännbart	0,7	0,5%	Prod.ansv ej brännbart	2,2	0,6%
Producentansvarsmaterial	25,4	16,8%	Producentansvarsmaterial	15,5	4,0%
Övrigt	2,7	1,8%	Övrigt	24,6	6,3%
	<i>Tot kg</i>	<i>151 kg</i>		<i>Tot kg</i>	<i>389,2 kg</i>
2008			2007		
Övrig påse	kg	Andel	Övrig påse	kg	Andel
Rättsorterat (förbränning)	48,5	49,7%	Rättsorterat (förbränning)	118,4	64,7%
Producentansvarsmaterial	25,4	26,1%	Producentansvarsmaterial	32	17,5%
Biologiskt lättnedbrytbart	19,7	20,2%	Biologiskt lättnedbrytbart	26,5	14,5%
Prod.ansv ej brännbart	2,9	3,0%	Prod.ansv ej brännbart	6,2	3,4%
Övrigt	0,8	0,8%	Övrigt	0,8	0,4%
	<i>Tot kg</i>	<i>97,5 kg</i>		<i>Tot kg</i>	<i>183,1 kg</i>

Andelen rättsorterat var betydligt högre i plockanalysen från 2007 jämfört med 2008. Skillnaden kan bero på att undersökt mängd var betydligt större 2007 än 2008. Vilken månad som analysen utförts i kan också vara av betydelse då typen av avfall sannolikt varierar mellan t.ex. semestertider och övrig tid på året.

Vid plockanalysen som genomfördes under våren 2009 undersöktes speciellt innehållet av farligt avfall i påsarna. Mängden farligt avfall befanns vara mindre än 0,1%.

4.9.1.1 Problemanalys

Konsekvensen av att en stor del producentansvarsmaterial hamnar bland brännbart och rött material är att kommunens kostnad ökar då kommuninnevånarna får betala två gånger för behandlingen/ återvinningen av förpackningar. Materialbolagen har vid försäljning av

varan (inkl förpackningen) redan fått ersättning för omhändertagandet. Miljömässigt är dock förbränning av avfall med energiutvinning acceptabelt.

Andelen rättssorterat avfall i de gröna påsarna är 80% vilket är mycket bra. I plockanalysen av övriga påsar kan man se att potential finns att få ut mer matavfall till rötning och mer förpackningar till återvinning.

4.9.2 Grovavfall

I kategorin grovavfall ingår flera typer av avfall. Grovavfall är avfall som uppkommer i hushållet men som är för skrymmande för att kunna läggas i det vanliga sopkärlet. Det kan vara t.ex. möbler, trädgårdsavfall, skrot. Grovavfallet lämnas av hushållen på ÅVC.

I definitionen av grovavfall enligt *Tabell 6* ingår blandat avfall som läggs i separat container på ÅVC, trädgårdsavfall (komposterbart, löv mm), skrot, trä (ej tryckimpregnerat) samt grönflis (brännbart, grenar etc.).

Fördelningen efter behandlingsmetod är inte helt utredd. I *Tabell 6* visas de insamlade mängderna av grovavfall. Antaganden om behandlingsmetod har gjorts tillsammans med Renhållningsverket. En okulär kontroll sker av avfallet innan det skickas till behandling. Behandlingsanläggningarna är olika förbränningsanläggningar med energiutvinning samt kompostering.

Tabell 6. Mängden insamlat grovavfall ifrån hushållen vid återvinningscentral under 2006, 2007 och 2008, samt behandlingsmetod och behandlingsanläggning (Statistik från Renhållningsverket Vänersborg).

År	Grovavfall* ton			Kg per person och år
	2006	2007	2008	2008
Insamlad mängd (ton)	5711	6376	5122	138
Behandlingsmetod				
Förbränning med energiutvinning	4176	4608	3260	88
Biologisk behandling	1010	1237	1321	35
Materialåtervinning	525	532	541	15

*I grovavfall ingår grovsopor, trädgårdsavfall, skrot, trä och grönnflis

4.9.2.1 Problemanalys

Mängden grovavfall har ökat markant; 12 % från 2006 till 2007. Under 2008 har mängden insamlat grovavfall minskat kraftigt; ca 20 %. Avfallsmängden är mycket konjunkturkänslig vilket visar sig i sjunkande siffror från 2008.

Andelen som går till materialåtervinningen liksom biologisk behandling ökar och andelen till förbränning minskar vilket är en positiv trend.

4.9.3 Matavfall

Rubriken matavfall omfattar separat insamling av matavfall från storkök, restauranger mm, den s.k. Gröna turen, samt de gröna påsar som samlas in från hushållen. Matavfallet rötas med utvinning av biogas.

Insamlad mängd matavfall under 2006 t.o.m. 2008 visas i *Tabell 7*.

Tabell 7. Mängden matavfall som har samlats in med gröna turen och i gröna påsar samt behandlingsmetod och behandlingsanläggning (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Matavfall* ton			Kg per person och år	
År	2006	2007	2008	2008
Insamlad mängd	2054	1999	2041	55
Behandlingsmetod				
<i>Biologisk behandling (rötning)</i>	2054	1999	2041	55

*I matavfall ingår gröna påsar och gröna turen

4.9.3.1 Problemanalys

I genomsnitt ger varje hushåll upphov till 203 kg komposterbart hushållsavfall per år¹. Omräknat för Vänersborgs kommun blir det ungefär 3 250 ton per år. Återvinningsgraden av komposterbart hushållsavfall i Vänersborg blir då 63% för 2008. Det nationella miljömålet för närvarande (2008) är att 35% av matavfallet skall behandlas biologiskt. Vänersborgs kommun når således redan upp till målsättningen med råge.

Inom kommunen förekommer också hemkompostering som ej kommer med i statistiken. Återvinningsgraden är därför sannolikt högre än 63 % för matavfallet.

4.9.4 Latrinavfall

Mängden latrinavfall som insamlats in i kommunen under åren 2005-2007 redovisas i Tabell 8. Latrinavfallet deponeras f.n. på Heljestorps avfallsanläggning.

Tabell 8. Mängden insamlat latrinavfall som har samlats in under åren 2005-2007, samt behandlingsmetod (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Latrin			
År	2006	2007	2008
Insamlad mängd (ton)	10,5	7,2	3,2
Behandlingsmetod			
<i>Deponi</i>	10,5	7,2	3,2

¹ RVF rapport U2011:04

4.9.4.1 Problemanalys

Trenden är att mängden latrin som samlas in minskar varje år, vilket är önskvärt. Latrinhämtning är en besvärlig hantering med tanke på arbetsmiljö och hygienfrågor. På sikt är det önskvärt att lokal hantering sker i enskilda avloppslösningar eller genom anslutning till kommunalt VA.

4.9.5 Slam

Externslam

Slam ifrån hushåll, dvs. avloppsslam från trekammarbrunnar och slutna tankar s.k. externslam lämnas vid avloppsreningsverken Holmängen respektive Brålanda. I *Tabell 9* finns mängden slam som insamlats under 2007-2008. Slammet har en mycket hög vattenhalt därav de stora volymerna.

Slammet behandlas i det kommunala avloppsreningsverket med övrigt avloppsslam.

Tabell 9 Mängd insamlat slam från tre-kammarbrunnar och slutna tankar (Miljörapporten för VA-anl. i Vänersborg)

Externslam		
År	2007	2008
Insamlad mängd (ton)	9 900	8 700
Behandlingsmetod		
<i>Rening i avloppsreningsverk</i>	9 900	8 700

Avloppsslam

Avloppsslammet från Holmängens avloppsreningsverk rötas och gasen nyttjas i en gaspanna för produktion av el och värme till avloppsanläggningen. Det rötade slammet, ca 3 900 m³ per år, mellanlagras under ett år bredvid avloppsreningsverket. Två gånger per år har slammet transporterats bort för att nyttjas som konstruktionsmaterial (utfyllnadsmassor) på Heljestorps deponi. En viss mängd går också som anläggningsjord till parkavdelningen. Näringsämnen tas således till vara till viss del.

Slammet från Brålanda, 800 m³ under 2008, transporteras till en anläggning i Karlstad för tillverkning av anläggningsjord. Slammet

komposteras med olika material och komposten används därefter huvudsakligen överst i skyddsskiktet vid sluttäckning av deponier. Växtnäringen i materialet bedöms därmed tas tillvara.

Totala mängden slam från kommunens två avloppsreningsverk uppgår till ca 4 700 ton per år. Den slammängd där växtnäringen nyttjas på andra ytor än åkermark uppgår därmed till 17%.

Fettavskiljarslam

Slam från fettavskiljare hämtas av slamentreprenör efter avrop från den som nyttjar anläggningen. Under 2008 hämtades 44 ton slam inom Vänersborgs kommun². Mängden kan tyckas liten i förhållande till kommunens storlek. Anledningen är att det inte finns så många fettavskiljare eller att tömning sällan sker i de befintliga fettavskiljarna. VA-verket i Vänersborg har påbörjat en inventering av de befintliga anläggningarna liksom att undersöka var behov finns av nya fettavskiljare. Anledningen till undersökningen är problemen med igensättning i vissa ledningsavsnitt.

VA-verket har tagit fram riktlinjer och krav på installationer av fettavskiljare.

Slammet transporteras till Heljestorp för rötning i rötningsanläggningen.

4.9.5.1 Problemanalys

Avsättning finns för närvarande för det avloppsslam som produceras i kommunen. Kostnaden för att tillverka anläggningsjord är dock avsevärt högre än att använda slammet som konstruktionsmaterial på deponi³.

Inget avloppsslam går idag till jordbruksmark. Näringen i slammet från Brålanda tas dock tillvara när det blandas till anläggningsjord och används för grönytor mm. Näringen i slammet, som används under tätskiktet på deponin, tas ej till vara på något sätt utan kommer att belasta lakvattensystemet.

---

² Uppgift från Centralen i Vänersborg

³ Muntligt Daniel Larsson, driftchef VA-verket

Prognosen bör vara att slammängderna ökar i den takt som befolkningen ökar. Eventuellt ökar mängden snabbare om fritidshusområden ansluts efter hand till det kommunala avloppsnätet.

Problemen med fettavskiljarslam som sätter igen ledningar hanteras för närvarande av VA-verket. Renhållningsavdelningen kan vid behov anvisa lämplig slamentreprenör för tömning av fettavskiljare om någon abonnent efterfrågar det.

4.9.6 Farligt avfall

Kommunen har skyldighet att ta hand om det farliga avfall som uppstår i hushållen. I definitionen farligt avfall ingår förutom farliga kemikalier, spillolja, batterier etc. även elektriskt och elektroniskt avfall (EE-avfall), asbest och tryckimpregnerat avfall. Lysrör och andra typer av lampor ingår i el-avfallet. I *bilaga 7* finns en detaljerad uppdelning av de olika fraktionerna av farligt avfall från hushåll som samlats in i Vänersborgs kommun.

Hushållen kan lämna det farliga avfallet på återvinningscentralen eller på någon av miljöstationerna i kommunen. Elektronikskrot kan endast lämnas in på återvinningscentralen. I Tabell 10 och

Tabell 11 redovisas mängden farligt avfall fördelat på "vanligt" farligt avfall och el- och elektronikavfall för åren 2006-2008.

Tryckimpregnerat trä transporteras till destruktionsanläggning (förbränning) och asbest deponeras. Bilbatterier hämtas av mottagare för vidare transport till metallåtervinning.

Tabell 10. Mängden Farligt avfall, exkl elektronikskrot, som har samlats in under åren 2006-2008 (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Farligt avfall*				Kg per person och år
År	2006	2007	2008	2008
Insamlad mängd (ton)	174,0	209,6	279,5	7,55

*Innehåller samlingskategorierna kemikalier, batterier, tryckimpregnerat trä, asbest och övrigt

Tabell 11. *Beräknad mängd elektronikskrot (inkl lampor) som har samlats in under åren 2006-2008 i Vänersborgs kommun. (Mängduppgifter från El-kretsen)*

Elektronikskrot (farligt avfall)				<i>Kg per person och år</i>
År	2006	2007	2008	2008
Insamlad mängd (ton)	1013	954	828	22,4

Man kan konstatera att mängden farligt avfall (tabell 10) har ökat varje år. Det kan dock vara något missvisande siffror då t.ex. asbest inte redovisats 2006 och 2007 liksom att mängden färgavfall 2008 kan vara fel. Mängden färgavfall var dubbel så stor 2008 som åren innan.

Mängden insamlat elektronikskrot har däremot minskat något från 2006.

4.9.6.1 Hantering och behandling av farligt avfall

Uppgifter om var och hur exakt hanteringen och behandlingen av det farliga avfallet från Vänersborgs kommun går till har ej tagits fram. Generellt gäller dock följande för farligt avfall:

- Organiskt farligt avfall samt vissa kemikalier; transport till särskilda förbränningsanläggningar, t.ex. SAKAB:s anläggning i Kumla.
- Surt och alkaliskt flytande avfall; rening på våtkemisk väg där återvinning av kemikalier är möjlig.
- Oljeavfall; upparbetning för användning som bränsle
- Tryckimpregnerat trä; förbränning i anläggningar med speciellt tillstånd för detta.
- Elektronikskrot; demontering i särskilda anläggningar där metaller och plast återvinns.
- Småbatterier; handsortering och f.n. återvinns nickel och kadmium.
- Bilbatterier; demontering och återvinning av bly.
- Lysrör och övriga lampor ; lyspulver med kvicksilver omhändertas för slutförvar, glas och metall återvinns
- Kvicksilverhaltigt avfall; slutförvar (deponi)

4.9.7 Småbatterier

Mängden småbatterier som har samlats in i kommunen under åren 2006- 2008 visas i *Tabell 12*. Småbatterier ingår även i mängduppgifterna som anges i *Tabell 10*.

Från och med 1 januari 2009 omfattas även småbatterier av producentansvaret.

Tabell 12. Mängd småbatterier som samlats in under åren 2005-2007 (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Småbatterier			
År	2006	2007	2008
Insamlad mängd (ton)	6,9	7,9	7,6

I den nya förordningen för producentansvar för batterier (2008:834) har mål för insamling av småbatterier satts upp. Målet är att 75 % av det totala antalet sålda batterier (som inte är bil- eller industribatterier) ska samlas in.

4.9.8 Problemanalys

Syftet med separat insamling av farligt avfall är minska risken att denna typ av avfall hamnar i hushållsavfallsfraktionen, i naturen eller i avloppet. Det är därför positivt om insamlad mängd ökar år från år. Mängden el-avfall har minskat vilket kan vara konjunkturberoende då omsättningen är lägre i dåliga tider. Övrigt farligt avfall har dock ökat sedan 2006.

Insamlingsgraden av farligt avfall (enligt Tabell 10) i Vänersborg är mycket bra, 7,55 kg per invånare och år, att jämföra med riket där motsvarande nyckeltal är 7,4 kg per invånare och år⁴.

4.9.9 Övrigt avfall under kommunalt ansvar

Snötippor och isgrus

Grus som läggs ut vintertid för halkbekämpning på vägar och gångbanor s.k. isgrus sopas upp under våren och läggs på

---

⁴ Statistik från Avfall Sverige 2008

Heljestorps deponi. Snötippor från plogning av vägar etc. inom tätbebyggelsen läggs upp under vintertid på fasta platser. Snön liksom isgrus innehåller föroreningar som härrör främst från biltrafiken t.ex. metaller. Kommunen har en plan för snötippningen och isgrus och snötippning bedöms inte vara något problemområde i kommunen.

4.10 Avfall som kommunen ej ansvarar för

4.10.1 Producentansvarsavfall

I Tabell 13 presenteras de mängder producentansvarsavfall som samlats in på återvinningsstationerna i kommunen. Kommunen genomför, på entreprenad, insamling av de flesta producentansvarsmaterial åt Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI).

Tabell 13. Mängder producentansvarsavfall insamlat under 2006-2008 (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

	Avfallstyp	2006		2007		2008	
		ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers
1	Tidningspapper	2178	58,9	2082	56,3	2013	54,4
2.	Wellpapp- och kartongförpackningar*	678	18,3	697	18,8	400	10,8
3.	Plastförpackningar	185	5,0	191	5,2	195	5,3
4.	Träförpackningar	i.u.-		i.u.	-	i.u.	-
5	Metallförpackningar	121	3,3	106	2,9	137	3,7
6.	Glasförpackningar	677	18,3	663	17,9	610	16,5
7.	Däck, utan fälg	41		28		i.u.	
8.	Blybatterier tyngre än 3 kg	30	-	32	-	33	-
9.	Bilar	i.u.	-	i.u.	-	i.u.	-
10	Elektronikavfall*	1012	27,4	955	25,9	828	22,4

*Uppgifter beräknad med statistik från FTI
i.u. , ingen uppgift

För elektriska och elektroniska produkter (elektronikavfall) har uppgifter hämtats från EI-kretsens statistik.

Det går inte att beräkna återvinningsgraden för producentansvarsmaterial för Vänersborgs kommun enskilt eftersom uppgifter om totala tillgängliga mängden förpackningar inom kommunen ej är känd. Man kan dock grovt uppskatta återvinningsgraden genom att utgå från beräknade nyckeltal (kg per invånare och år) för riket.

Återvinningsgraden för riket under 2008 visas i *Tabell 14*. De nationella återvinningsmålen uppnåddes ej för plastförpackningar och metallförpackningar.

Tabell 14. Återvinningsgraden i genomsnitt för riket 2008 (Källa FTI)

Avfallstyp	Återvinningsgrad, riksgenomsnitt 2008 %	Nationellt återvinningsmål (fr.o.m. 2005) %
Tidningar och papper	89	75
Pappersförpackningar	74	65
Plastförpackningar	60	70
Metallförpackningar	67	70
Glasförpackningar	94	70

Under 2009 ändrades beräkningen av återvinning av plastförpackningar så att enbart det plastavfall som samlas in via ÅVS och liknande räknas. Tidigare har även den mängd plast som ingått i kärlospor, och som skickats till förbränning, räknats som återvinning. Återvinningsgraden (riksgenomsnitt) vad gäller plast sjönk därför till 31 % under för 2009 (FTI)

4.10.2 Avfall från verksamheter

En enkätundersökning skickades ut till tillstånds- och anmälningspliktiga (enligt miljöbalken) företag samt ytterligare några större företag i kommunen för att undersöka hur stora mängder och vilket typ av avfall som uppkommer i verksamheten. I vissa fall har även uppgifter om producentansvarsavfall lämnats. Resultatet som sorterats branschvis visas sammanställt i Tabell 15. Svarsfrekvens och noggrannheten i svaren varierar, generellt sett har större företag bättre kontroll på sina avfallsmängder.

Enligt undersökningen alstrar de tillfrågade företagen i kommunen totalt ca 41 400 ton avfall per år varav:

- farligt avfall 9 870 ton
- producentansvarsavfall 430 ton
- övrigt avfall till återvinning (metallskrot huvudsakligen) 1 800 ton
- brännbart/komposterbart/deponi 29 300 ton

Mängderna kan ses som en indikation på de vad de totala avfallsmängderna från verksamheterna i kommunen kan uppgå till.

Tabell 15 Sammanställning av avfallsmängder från enkät, fördelat per bransch.

	Branschkod (enl NFS 2006:6)	Mängd , ton per år (2008)		
		Icke-farligt avfall	Farligt avfall	Totalt
1	Jord- och skogsbruk	5083	1,2	584
2	Fiske			
3	Utvinning av mineral			
4	Livsmedel etc.	67	0,1	67
5	Textilindustri etc.			
6	Trävaruindustri			
7	Massa/papper och förlag	23743	31,4	23 774
8	Stenkolsprodukter etc.			
9	Kemikalier, gummi och plast	0,5	0	0,5
10	Ickemetalliska mineralprodukter			
11	Metallframställning etc.	527	9360	9 887
12	Övrig maskintillverkning	1239	291	1 530
13	Övrig tillverkning	344	57,2	401
14	El, gas etc.	9	3,8	13
15	Byggverksamhet			
16	Övriga tjänster	530	125	655
17	Återvinning			
18	Partihandel med skrot och avfall			
19	Avloppsrening, avfallshantering etc.			
	Totalt	31 541	9 870	41 411

4.10.3 Riskavfall och övrigt sjukhusrelaterat avfall

Riskavfall har ingen officiell status i lagstiftningen utan är den samlade benämningen för avfall från sjukvård och laboratorieverksamhet. Riskavfall kan delas upp i tre olika typer⁵; kontaminerat material, lågradioaktivt material samt smittförande avfall.

Till övrigt avfall eller eventuellt även riskavfall hänförs biologiskt avfall (vävnader, organ, identifierbara kroppsdelar från människa) liksom läkemedelsavfall. Hanteringen av olika avfall från sjukvårdsverksamhet styrs av Socialstyrelsens föreskrifter.

⁵ www.riskavfall.com

1. Kontaminerat material kan vara använda handskar, pipettspetsar, petriskålar, torkdukar mm som kan ha kemikalierester på sig eller är förorenade på annat sätt.
2. Lågradioaktivt material är sådant som ex handskar, pipettspetsar, petriskålar, torkdukar mm som är kontaminerat med vissa radioaktiva ämnen i mindre mängder. Detta material är ofta farligt gods som kan transporteras som undantagen mängd.
3. Smittförande avfall är sådant avfall som innehåller eller kan innehålla smittförande ämnen. Skärande/stickande material som ex kanyler, lancetter eller skalpeller som varit i kontakt med kroppsvätskor skall betraktas som smittförande riskavfall enligt Socialstyrelsens föreskrifter.

Förbrukade läkemedel som lämnas in av privatpersoner på apoteken paketeras och skickas till förbränning. Avfall från sjukhus och liknande förpackas också i avsedda behållare och transporteras till förbränningsanläggningar med tillstånd för denna typ av avfall. Lågradioaktivt avfall förpackas dock och skickas till specialdeponier.

Ingen inventering har skett av de mängder som hanteras inom kommunen.

4.11 Energiåtervinning

Den mängd matavfall som kommuninnevånarna källsorterar per år, ca 2 000 ton, motsvarar ca 40 000 m³ biogas⁶ som har ett energiinnehåll motsvarande ca 275 MWh. Biogasen renas och används som fordonsbränsle i kommunen. Bränslet räcker t.ex. som bränsle för driften av två sopbilar under ett år.

Energiinnehållet i en grön påse avfall, motsvarar efter behandling, ca 2,5 km körning med en personbil.

Förbränning av det brännbara avfallet sker i avfallsvärmeverk med energiutvinning i form av värme och i vissa fall även el. Den mängd avfall från hushållen, ca 9 400 ton per år (kärlsopor och grovavfall) som förbränns motsvarar ca 30 080 MWh⁷. Mängden motsvarar uppvärmning av 1 500 villor per år.

---

⁶ 1 kg organiskt avfall motsvarar 20 l biogas med en metanhalt på 70%. (Källa Ragn-Sells, Heljestorp). Energiinnehållet i 1 m³ metangas är 9,8 kWh/m³.

⁷ Beräknat efter energiutbytet på Renovas avfallsförbränningsanläggning Sävenäs; 3,2 MWh /ton avfall (2007)

4.12 Kundnöjdhet, kommuninformation

Kundnöjdheten med avfallshanteringen mäts via kundenkäter som skickas ut vart tredje år av kommunen. Den senaste enkäten skickades ut 2007. Andelen kunder som är ganska nöjda till mycket nöjda uppgår till mellan 63% och 85% beroende på vilket avfallsslag som avses, se Tabell 1615. Frågan som ställdes gällde hur nöjda eller missnöjda hushållen var med hur det fungerar att bli av med avfallet.

Tabell 16 Resultat från kundenkät om avfallshantering 2007

	Ganska nöjda till mycket nöjda	Ganska missnöjd till mycket missnöjd	Varken nöjda eller missnöjda samt ingen åsikt
Insamling av hushållsavfall	85%	3%	12%
Hantering av grovavfall	67%	10%	23%
Hantering av tidningar och förpackningsavfall	70%	13%	17%
Hantering av farligt avfall	62%	8%	30%
Hantering av elektroniskt avfall	68%	10%	22%
Medelvärde	70%	9%	21%

Kundnöjdheten när det gäller hämtning av hushållsavfallet har ökat från 83% 2004 till 85% 2007. Det hushållen är mest missnöjda över när det gäller insamlingen av hushållsavfallet är dålig lukt från soprum och fulla sopbehållare.

När det gäller grovavfallet är hushållen mest missnöjda över att ÅVC ligger för långt bort och tillgängligheten är dålig dvs. öppettiderna skulle vara längre.

När det gäller förpackningsavfallet lämnar 50% av hushållen sitt avfall på återvinningsstationerna och ÅVC. Övriga lämnar på andra anläggningar. Andelen som uppger att de lägger avfallet i hushållssoporna är ca 1%. Det man är mest missnöjd över är fulla behållare och att allt inte kan lämnas på samma ställe.

De som är missnöjda när det gäller farligt avfall anger att tillgängligheten är för dålig, miljöstationerna ligger för långt borta samt att information och anvisningar är för otydliga.

Missnöjet med hantering av elektronikavfall är att mottagningsanläggningen (ÅVC) ligger för långt bort, att tillgängligheten är dålig (öppettiderna) och att inte allt avfall kan lämnas på samma ställe.

5 NEDLAGDA DEPONIER

I Vänerborgskommun finns 8 stycken nedlagda deponier, se Figur 5.1. Deponierna besiktigades 1991 och har även MIFO⁸-klassats.

De deponier som klassats är :

Västra Gatan 1:30, Brålanda
Åstebo 7.1, Brålanda
Kärsrud 1:1, Frändefors
Tveten 5:1, Frändefors
Bryggmästaren 12 och Holmängen 1:1, Vänersborg
Torpa 2:16, Vänersborg
Rånnum 6:41, Vargön
Örbacka 1:38, Väne Ryr

En av deponierna, Torpa 1:2 (f.d. Torpa 2:16), har fått riskklass 2, enligt MIFO-klassning. Detta innebär att deponin anses innebära en stor risk. Deponin har täckts och utgör nu ett fritidsområde. Området ligger ej i direkt i anslutning till några bostadsområden. Avvattning av området sker via Karls grav till Göta älv.

De åtgärder som planeras är att installera en brunn nedströms deponiområdet för ytvattenprovtagning. Ett egenkontrollprogram kommer att upprättas som Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen svarar för.

Övriga deponier har bedömts medföra mycket liten risk.

---

⁸ MIFO - Metodik för Inventering av Förorenade Områden – bedömningsmodell framtagen av Naturvårdsverket

Figur 5.1 Nedlagda deponier i Vänersborgs kommun

6 INFORMATION OCH KOMMUNIKATION AV FÖRSLAGET TILL AVFALLSPLAN

Renhållningsordningen har varit utställd under perioden 1 februari till 1 mars 2011 i Kommunhusets entréplan och i biblioteket i Vänersborg. Annonsering har skett lokaltidningen "ttela" och på kommunens hemsida.

Förslaget till ny Renhållningsordning har också skickats till Länsstyrelsen i Västra Götaland på remiss.

Vid utställningens slut hade sex yttranden inkommit; Villaägarna, Byggnadsförvaltningen i Vänersborgs kommun, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Miljö- och Hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun, Gatuenheten samt en privatperson.

Sammanfattningsvis behandlar inkomna synpunkter vikten av informationsinsatser, tillgänglighet till ÅVC, möjlighet att lämna farligt avfall (mindre el-avfall) på andra ställen än ÅVC, åtgärda nedskräpningen kring ÅVS. Avfallsplanen bör också förtydligas vad gäller uppföljningen av planen dvs. hur och vem som ska göra det. Nulägesbeskrivningen i Avfallsplanen bör också kompletteras med övriga avfallsslag t.ex. riskavfall som kommunen ej ansvarar för. Inkommande synpunkter har diskuterats i projektgruppen och relevanta ändringar har därefter införts i Avfallsplanen och Renhållningsföreskrifterna.

7 UPPFÖLJNING AV AVFALLSPLANEN

7.1 Handlingsplan och på årlig uppföljning

Renhållningsverket under Gatuenheten initierar årligen uppföljningen av Avfallsplanen.

En handlingsplan ska tas fram vartannat år för de aktiviteter som ska genomföras med syfte att genomföra avfallsplanen. Ansvarig för att handlingsplanen tas fram är samhällsbyggnadsnämnden som sin tur delegerar till berörda förvaltningar etc.

En gång per år följs avfallsplanen upp genom att uppdatera nulägesbeskrivningen, stämma av om aktiviteter genomförts enligt planen samt att ta fram nyckeltal för jämförelse med tidigare år och målen för

2015. Uppföljning av nulägesbeskrivningen görs genom att uppdatera bilaga 10 och 11 samt att i löpande text i en PM översiktligt beskriva eventuella förändringar som skett under året vad gäller avfallshandlingen, avfallsmängder etc. I samma PM görs en sammanfattning av måluppfyllelsen. En uppdatering ska också ske av aktuell lagstiftning, bilaga 1 i Avfallsplan.

En sammanfattning av resultaten redovisas lämpligen på kommunens hemsida och i kommunens årsredovisning samt eventuellt i Miljöalmanackan som skickas ut årligen till samtliga hushåll i kommunen.

7.2 Tillsynsplan

Enligt NFS 2006:6 bör avfallsplanen innehålla en beskrivning av hur tillsyn enligt kommunens tillsynsplan kommer att bedrivas i syfte att bidra till att de beskrivna målen uppnås för avfall som kommunen ansvarar för och i syfte att bidra till att de beskrivna målen uppnås för avfall som kommunen ej ansvarar för vad gäller producenter av förpackningar och returpapper

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer varje år en tillsynsplan för planerad verksamhet. Av denna framgår vilka verksamheter (klassade som B- eller C- anläggningar) som kommer att besökas under året. Det är ett ordinarie inslag i tillsynsarbetet att kontrollera uppkomst, hantering och borttransport av avfall. Förutom denna granskning av avfallshandlingen kan vissa år också förekomma särskilda tillsynsprojekt inriktade även mot mindre verksamheter. Sådan tillsyn kan ha inriktning mot allmän avfallshandling både inom och utom det kommunala ansvaret.

7.3 Samordning med andra plandokument

Översiktsplanen för Vänersborgs kommun fastställdes 2006. Översiktsplanen tar bland annat upp avfallshandlingen och de avfallsanläggningar som finns i kommunen. Den nu aktuella avfallsplanen ligger helt i linje med översiktsplanen. Inför framtida arbeten med översiktsplanen och avfallsplanen skall dessa stämmas av mot varandra.

En ny återvinningscentral planeras på sikt och denna kan komma att påverka befintliga detaljplaner.

8 MILJÖBEDÖMNING AV AVFALLSPLANEN

8.1 Allmänt

De kommunala avfallsplanerna berörs av reglerna inom miljöbedömning av planer och program⁹. Avfallsplaner ska enligt 15 kapitlet i miljöbalken i princip alltid miljöbedömas. Tolkningen är då att avfallsplanen alltid medför en betydande miljöpåverkan vilket kräver speciell handläggning.

Miljöbedömning är den process som innehåller vissa moment och som myndigheter och kommuner ska genomföra när de upprättar eller ändrar vissa planer eller program. Inom ramen för en miljöbedömning ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

För att avgöra om en miljöbedömning krävs eller ej i de planärenden som inte obligatoriskt ska miljöbedömas ska en behovsbedömning ske. Det är endast de planer som bedöms medföra en betydande miljöpåverkan som ska miljöbedömas. En plan antas medföra en betydande miljöpåverkan om den "anger förutsättningar för kommande tillstånd". En avfallsplan som endast innebär mindre ändringar skulle därmed inte behöva miljöbedömas.

8.2 Behovsbedömning

Föreslagna mål och åtgärder i avfallsplanen innebär enbart små förändringar jämfört med föregående plan. De flesta förslag till åtgärder rör utökade informationsinsatser till hushåll och företag med syfte att öka återvinning av material och förbättra insamlingen av farligt avfall.

Kommunen har ingen egen avfallsanläggning för behandling och deponering mm och planerar heller inte att bygga någon. Däremot planeras den befintliga ÅVC:n att ersättas med en större och mer funktionell anläggning. En ÅVC är normalt anmälningspliktig enligt miljöbalken. En ny ÅVC kommer att innebära en positiv miljöpåverkan då sortering och återvinning blir enklare för kommuninnevånarna. Ändringen är dock inte så stor att den bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan jämfört med dagens situation.

---

⁹ 6 kap 11-22 §§ miljöbalken (MB)

Sammanfattningsvis är bedömningen att ingen miljöbedömning behövs för föreliggande avfallsplan då den negativa miljöpåverkan blir obetydlig.

BILAGOR

Lagstiftning

EU-direktiv

De övergripande reglerna som styr avfallshantering kommer ifrån EU-direktiv. De viktigaste direktiven för hanteringen är de om avfall, farligt avfall och förbränning. I artikel 4 i direktivet om avfall presenteras en prioriteringsordning för avfallshanteringen. Denna avfallshierarki ger riktlinjer för hur avfall ska hanteras:

1. Förebyggande – generellt sträva efter att minska avfallsmängder.
2. Förberedelser för återanvändning (t.ex. källsortering)
3. Materialåtervinning
4. Annan återvinning, t.ex. energiåtervinning
5. Bortskaffande – deponering

Syftet med hierarkin är att främja miljön som helhet. Detta innebär att det i vissa fall, av livscykelräkande, kan vara bättre att välja ett alternativ längre ner i hierarkin. Detta kan exempelvis vara då materialåtervinning av ett specifikt avfall är mycket energikrävande i form av behandling och transporter i förhållande till nyttan med återvinningen. I det fallet kanske energiåtervinning är bättre miljömässigt sett.

Svensk lagstiftning

Grunderna för avfallshantering i Sverige ges i miljöbalken och i ett stort antal förordningar. En rad föreskrifter ifrån Naturvårdsverket ger detaljerna. För en översikt av lagrummet se Tabell 1.

Tabell 1. Delar av lagrummet för avfallshantering, balk i fetstilt, förordning normalt och föreskrifter i kursiverat typsnitt.

Miljöbalk	SFS 1998:808
Avfallsförordning	SFS 2001:1063
Förordning om avfallsförbränning	SFS 2002:1060
<i>Föreskrifter om avfallsförbränning</i>	NFS 2002:28
Förordning om deponering av avfall	SFS 2001:512
<i>Föreskrifter om deponering</i>	NFS 2004:10
<i>Föreskrifter om transport av avfall</i>	NFS 2005:3
Förordning om producentansvar för returpapper	SFS 1994:1205
Förordning om producentansvar för däck	SFS 1994:1236
Förordning om bortskaffande av PCB mm	SFS 1998:122
Förordning om producentansvar för förpackningar	SFS 2006:1273
Förordning om producentansvar för bilar	SFS 2007:185
Förordning om producentansvar för batterier	SFS 2008:834
Förordning om ändring i förordningen (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter	SFS 2008:835
Förordning om gränsöverskridande transporter av avfall	SFS 2007:383
<i>Föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall</i>	NFS 2004:4
<i>Föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning</i>	NFS 2006:6

De senaste förordningarna är förordningen om producentansvar för batterier och förordningen om producentansvar för bilar.

Förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier har införts för att uppkomsten av batteriavfall ska minska. Från och med 1 januari 2009 ska samtliga batterier samlas in och återvinnas. I den nya förordningen ställs nya gränsvärden för tungmetallerna bly och kadmium i batterier.

Producentansvaret på batterier kommer att innebära en ökad återvinning av metaller, både mer och mindre miljöfarliga. Till följd av denna nytillkomna förordning så har vissa ändringar i förordningen om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter (2005:209) gällande batterier i elektriska produkter införts.

Förordning om producentansvar för bilar (2007:185) tillkom med syftet att bilar skall tillverkas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall begränsas och att det avfall som uppkommer ska återvinnas.

Den kommunala renhållningsskyldigheten

Enligt Miljöbalkens femtonde kapitel 8§ ska kommunen tillse att hushållsavfall i kommunen transporteras till en behandlingsanläggning. Där ska det återvinnas eller bortskaffas på ett sätt som är godtagbart för både människors hälsa och miljö.

Producentansvar

I Miljöbalken femtonde kapitlet 6-7§ beskrivs skyldighet för producenter att tillse att det avfall som producenten ger upphov till samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas. Med bortskaffande avses bland annat deponering av avfall i eller på marken. Både i utveckling av produkter och bortskaffande av restprodukter ska hänsyn tas till avfallshierarkin ifrån EU, se ovan.

Vänersborgs kommun

Uppföljning av mål i Avfallsplanen från 2001

Vänersborgs kommun antog en avfallsplan 2001 som omfattade en planeringsperiod fram till 2010 med insamlingsmål för 2005 och 2010. Ett antal delmål formulerades också i relativt generella drag. Handlingsplan med tidsatta åtgärder och ansvarig för genomförandet fanns ej med i avfallsplanen.

En uppföljning har skett av delmålen och i viss mån även insamlingsmålen. Det har skett ändringar av kommunens redovisning vad gäller hushållsavfall och de ingående fraktionerna i hushållsavfallet sedan 2001 vilket innebär att man i vissa fall inte direkt kan jämföra 2001 års siffror med dagens avfallsmängder (2007).

Delmål för olika branscher

<i>Delmål 2001</i>	<i>Åtgärd 2001</i>	<i>Status 2009</i>
Hushållsavfall		
Den utökade källsortering skall bli bättre. Framför allt skall det rötbara avfallet hamna i grön plastpåse. Den totala mängden avfall i de röda plastpåsar skall minska.	Effektivare information i olika medier behövs för att sortera rätt i röd eller grön plastpåse.	Information ges ut framförallt via direktutskick till hushåll av en årlig miljöalmanacka. Sorteringsguide och annan information om renhållning finns på kommunens hemsida. Avfallsmängden har ökat allmänt vilket visar sig i ökat antal röda påsar (brännbart). Andelen gröna påsar (rötning) har ej ökat. År 2000 uppgick mängden gröna påsar till 1590 ton (49%) och röda påsar till 1650 ton (51%). Dessutom fanns en fraktion som gick till deponi. År 2007 uppgick mängden gröna påsar till 2000 ton (31%) och röda påsar till 4436 ton (69%). Målet har ej uppfyllts.
Kommunens skolor och arbetsplatser skall genom information stimuleras att källsortera sitt avfall och skapa rutiner som alla elever och anställda känner till.	Tema-/projektarbeten, teaterprojekt, studiedagar, studiebesök på Heljestorp /Regementsgatan 30, föreläsningar etc.	Information erbjuds till skolklasser i 4:e-5:e årskursen samt studiebesök. Målet har delvis uppfyllts.

Delmål 2001	Åtgärd 2001	Status 2009
Park- och trädgårdsavfall		
Lokal flisning, kompostering och utnyttjande av park och trädgårdsavfall fortsätter att utvecklas.	Fortsatt arbete med kompostering och utnyttjande av park- och trädgårdsavfall. Lokal flisning skall gå till energiutvinning.	Flisning av träavfall har skett på Holmen Paper och avfallet har nyttjats där hittills. Annan lösning måste hittas när Holmen lägger ner verksamheten 2008. Målet har uppfyllts.
Bygg- och rivningsavfall		
Rivningsmaterial skall sorteras. Deponering av bygg- och rivningsavfall skall minska. Från 1 januari 2002 skall inget utsorterat brännbart avfall gå till deponi. Starta en secondhand-marknad för bygg- och rivningsavfall, kanske ett arbetsmarknadsprojekt. Stimulera ekologiskt byggande inom kommunen. Vid ev rivning skall det bli mindre mängd avfall och dessutom vara ofarligt.	Kommunen ökar sitt engagemang i bygg- och rivningsavfall bl a genom information och rådgivning. Fortsatt arbete med sortering av rivningsmaterial för återanvändning, materialåtervinning eller kompostering.	Inga speciella informationsinsatser har skett mot byggtreprenörer etc. Rivningsmaterial sorteras och deponering har minskat. Kommunen har dock inte kontroll över detta avfall då det går direkt till RagnSells avfallsanläggning i Heljestorp och sorteras med annat avfall från olika verksamheter. Ingen second-handmarknad har kommit igång för byggmaterial. Stimulering till ekologiskt byggande har hittills inte skett. Målet uppfylls delvis
Avfall från kommunalt avloppsvatten		
Slam från avloppsreningsverket skall få bättre kvalitet och återföras till jordbruksmark.	Verka för att lakvattnet skall tas om hand av TRAAB i ett eget system på Heljestorp. Således skall det inte belasta Vänersborgs avloppsreningsverk, slammet kan kvalitetssäkras och recirkulera.	Slammet från avloppsreningsverk kommer fortfarande inte ut på jordbruksmark på grund av t.ex Arla som ej tar emot produkter från gårdar med slamgödsling. Slammet uppfyller dock de kvalitetskrav som ställs vad gäller slamåterföring till jordbruksmark
Fosforföreningar i kommunalt avloppsvatten skall minska kontinuerligt från 1995 års nivå fram till 2005.	Information om risken för övergödning och om vikten av att använda miljömärkta rengöringsmedel.	Det har ej verifierats att fosforföreningarna har minskat. Information om kemikalieanvändning, och tillsynsprojekt när det gäller otillåtna produkter ute i handeln, finns på kommunens hemsida. Rekommendation om specifika produkter finns ej vad gäller

Bilaga 2

Delmål 2001	Åtgärd 2001	Status 2009
		rengöringsmedel etc. Det har ej verifierats om målet uppfylls.
Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten		
Nyproducerade varor skall vara fria från kvicksilver senast år 2003, fria från ämnen som är cancerframkallande, arvsmassepåverkande och fortplantningsstörande senast år 2007, fria från kadmium och bly senast år 2010.	Information och kontroll över lokalt producerade varor och tjänster.	Kommunen har enbart utövat kontroll över verksamheter som är tillstånds eller anmälningspliktiga enligt miljöskyddslagen. Målet ej uppfyllt.
Branschspecifikt avfall		
Kommunen skall medverka till att detta avfall (avfall från Vargön Alloys) minskar i mängd och farlighet. Nyproducerade varor skall vara fria från kvicksilver senast år 2003, fria från ämnen som är cancerframkallande, arvsmassepåverkande och fortplantningsstörande senast år 2007, fria från kadmium och bly senast år 2010.	Information och kontroll över lokalt producerade varor och tjänster.	Mängden avfall från Vargön Alloys i form av kromstoff som deponeras har ej minskat eftersom det är kopplat till produktionen, som ökar. Kommunen kan ej påverka innehållet i Alloys produkter men kan påverka avfallshanteringen indirekt som tillsynsmyndighet. Målet ej uppfyllt
Ej branschspecifikt avfall		
Kommunen skall medverka till att detta avfall (ej branschspecifikt avfall) källsorteras samt minskar i mängd och farlighet. Avfallet till deponin skall minska. Från 1 januari 2002 får inte utsorterat brännbart avfall deponeras, detsamma gäller organiskt avfall fr.o.m 1 januari 2005. Nyproducerade varor skall vara fria från kvicksilver senast år 2003, fria från	Information och kontroll över lokalt producerade varor och tjänster.	Inga speciella informationsinsatser har utförts mot olika verksamheter. Källsorteringen har ökat och deponering har minskat av avfall från verksamheter. Kommunen har enbart utövat kontroll över verksamheter som är tillstånds eller anmälningspliktiga enligt miljöskyddslagen. Det är ej känt om lokalt nyproducerade varor är fria från kvicksilver, cancerframkallande, arvsmassepåverkande och fortplantningsstörande ämnen fram till 2007.

Bilaga 2

Delmål 2001	Åtgärd 2001	Status 2009
ämnen som är cancerframkallande, arvsmassepåverkande och fortplantningsstörande senast år 2007, fria från kadmium och bly senast år 2010.		Målet delvis uppfyllt.
Specialavfall		
Ökad utsortering av farligt avfall. Produktvalsprincipen (miljöbalken 2 kap 6 §) skall bli mer känd och få stor betydelse: Kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan medföra risker för människors hälsa eller miljön skall, om de kan, ersättas med produkter /organismer som kan antas vara mindre farliga.	Effektivare information vid miljötillsyn och i kommunens miljöalmanacka.	Mängden insamlat farligt avfall från hushåll har ökat från 2001 tom 2008. Jämförbara uppgifter saknas dock då definitionen av farligt avfall ändrats sedan 2001. Information till hushållen har skett via direktutskick av miljöalmanacka samt via kommunens hemsida. Det är ej känt om mängden farligt avfall från industrier och verksamheter har ökat. Målet delvis uppfyllt.
Allt farligt avfall skall samlas in.	Utbildning av personal vid bensinstationer som innehar miljöstationer. Information till hushållen om det viktiga i utsortering av farligt avfall från hushållsavfallet.	Allt farligt avfall från hushållen samlas troligen inte in. Detta har dock inte verifierats genom plockanalys eller liknande. Utbildning har skett av personal vid miljöstationerna. Information sker till hushåll via direktutskick av miljöalmanacka samt via kommunens hemsida.

Insamlingsmål

Nedan anges insamlingsmål branschvis enligt den mall för avfallsplan som fanns 2001. En kommentar följer till varje mål huruvida det går att jämföra med dagens indelning av avfall.

1 Hushållsavfall och jämförligt avfall

I början av 2000-talet kunde hushållen lämna sitt avfall i tre olikfärgade påsar (matavfall, brännbart och deponirest) i sopkärlet. Samma system infördes i alla dåvarande TRAAB -kommunerna. Avfallet transporterades till Heljestorps avfallsanläggning för sortering och behandling. I siffrorna nedan ingår även grovavfall och latrin som transporterades till TRAAB. Mängden insamlat hushållsavfall 2001 samt målen för 2005 och 2010 visas nedan liksom motsvarande faktiska mängder 2005 och 2008.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005*	Utfall 2008*
8 700 ton	8 250 ton	8 000 ton	9320 ton	9835 ton

* Enligt kommunens sammanställning av lämnat material 2005 resp. 2008; hushållssopor, rötbart (gröna turen), grovsopor, latrin

Med viss reservation för att vissa fraktioner hamnat fel i sammanställningen så kan man ändå konstatera att avfallsmängderna inte minskat utan ökat med 13% från år 2000 t.o.m. 2008.

2 Park – och trädgårdsavfall

Insamlingen av park- och trädgårdsavfall 2001 liksom 2008 skedde via ÅVC samt vid speciella insamlingsturer. Insamlade mängder och mål visas nedan.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
1000 ton	1200 ton	1400 ton	950 ton	1321 ton

Insamlingsmålen har i princip uppnåtts.

3 Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall omfattade avfall från byggverksamhet som uppstod i kommunen och som lämnades på kommunens anläggning (TRAAB Heljestorp). Idag ägs och drivs anläggningen av Ragnsells AB. Uppgifter om dagens inkommande mängd av sorterat bygg- och rivningsavfall från specifikt Vänersborgs kommun är svåra att få fram ur RagnSells

Bilaga 2

vågdatasystem. Insamlingsmålen för osorterat bygg- och rivningsavfall visas nedan. Målsättningen var att avfall till deponi skulle minska.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
2000 ton	2300 ton	2200 ton	i.u. ton	i.u. ton

i.u. betyder -ingen uppgift

Mängden bygg- och rivningsavfall till deponi har generellt minskat kraftigt då sortering och återvinning sker i stor skala. En stor mängd blir en brännbar fraktion. Mängden bygg- och rivningsavfall som alstras beror mycket på konjunkturen och kan inte direkt styras.

4 Avfall från energiutvinning

Med avfall från energiutvinning avses sot och aska från vämeanläggningar och liknande. Avfallet deponerades 2001 på en avgränsad sotdeponi på Heljestorp. Inga speciella åtgärder förutom deponering har planerats vad gäller sot- och aska. Nedan visas insamlingsmålen.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
3300 ton	3500 ton	3400 ton	i.u. ton	i.u. ton

Mängden sot och aska från Vänersborg kommun som läggs på deponi idag har ej kunnat verifieras. Det är ej känt om avfallet har nyttiggjorts i sluttäckningskonstruktioner etc.

5 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Mängden avloppsslam som uppstår i avloppsreningsverken uppgick till ca 4 700 ton 2008. Inga uppgifter har tagits fram för 2005. Mängderna har minskat och är betydligt lägre än målen för 2005 och 2010.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
6000 ton	6000 ton	6000 ton	i.u. ton	4 700 ton

6 Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

Med industriellt avloppsvatten avses processvatten från industrin som tidigare transporterades till Heljestorp för deponering. Inget processvatten får deponeras idag.

Bilaga 2

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
1000 ton	200 ton	200 ton	0 ton	0 ton

7 Avfall från utvinning av mineraliska produkter

Uppkommer ej inom kommunen.

8 Branschspecifikt industriavfall

Stora mängder branschspecifikt avfall uppstår inom de större industrierna i kommunen; Vargön Alloys och Holmen Paper t.ex. Deras avfall hanteras internt genom återvinning, förbränning, deponering etc. Insamlingsmål för det branschspecifika avfallet som deponeras på Heljestorp visas nedan.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
200 ton	190 ton	180 ton	i.u. ton	i.u. ton

Det är svårt att få tag i uppgifter om branchspecifikt deponiavfall från industriverksamheter i Vänersborg. Sannolikt är det dock en mycket liten del som deponeras på Heljestorp idag.

9 Ej branschspecifikt industriavfall

Avfall från verksamheter som levereras sorterat till Heljestorp ska minska.

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
2400 ton	2300 ton	2000 ton	i.u. ton	i.u. ton

Sorterat inkommande industriavfall till Heljestorp sorteras och den ej återvinningsbara resten deponeras. Det är svårt att få uppgift om deponerad mängd ej branschspecifikt avfall som deponerats. Sannolikt är det dock en mycket liten del som deponeras idag.

10 Specialavfall

Med specialavfall avses här farligt avfall (olja, färg, farliga kemikalier, blybatterier, lysrör etc) som mottas för behandling samt förorenade massor, asbest, döda djur, slam från rensbrunnar, brunstensbatterier mm som deponerats på Heljestorp. Nedan visas insamlingsmål och utfall:

Bilaga 2

Behandling/destruktion (inkl hushållens FA):

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005	Utfall 2008
600 ton	550 ton	650 ton	905 ton	minst 10 150 ton

I uppgiften från 2008 har enbart mängden farligt avfall från de inventerade verksamheterna tagits med liksom farligt avfall från hushåll exklusive elektriskt och elektroniskt avfall. Den verkliga mängden "specialavfall" är därför sannolikt något större.

Deponering (inkl hushållens FA):

2001	2005 mål	2010 mål	Utfall 2005*	Utfall 2007*
420 ton	600 ton	600 ton	0 ton	0 ton

En liten mängd asbest deponeras årligen.

11 Avfall med producentansvar

Uppställda återvinningsmål för 2005 och 2010 jämfört med utfallet 2008 visas nedan. Uppgifter om mängder kommer huvudsakligen från kommunens egen statistik.

Återvinningsgraden för insamlingen i Vänersborgs kommun har uppskattats genom att utgå från beräknade nyckeltal (kg per invånare och år) och uppnådd insamlingsgrad på nationell nivå.

	2001	2005 mål	2010 mål	2008 utfall	2008 utfall %	Nationellt mål
Tidningar och papper	90%	93%	95%	2013 ton	96%	75%
Glasförpackningar	90%	90%	90%	610 ton	84%	70%
Metallförpackningar	50%	70%	75%	137 ton	100%	70%
Plastförpackningar	90 ton	95 ton	100 ton	195 ton	100%	70%
Kartongförpackningar	90%	93%	95%	400 ton	78%	65%
Elektronikavfall	60 ton	70 ton	80 ton	828 ton**		

** Uppgift från El-kretsen

Återvinningsmålen för 2010 uppfylls redan 2008 vad gäller tidningar och papper, metallförpackningar, plastförpackningar och elektronikavfall. Nationellt insamlingsmål finns ej för elektronikavfall. Insamlingen av glasförpackningar har inte nått upp till målet och inte heller insamlingen av kartongförpackningar. De nationella målen har dock betydligt lägre återvinningsprocent.

12 Avfall utan producentansvar

Avfall som ej ingick i något producentansvar 2001 och som kommenteras i avfallsplanen från 2001 var batterier, textil och metallskrot. Inga mängder eller mål för dessa avfallsslag har angetts.

Sammanfattning

I avfallsplanen från 2001 finns ett antal delmål och insamlingsmål uppställda för 2005 och 2010 som målhorisont. Den kommunala avfallshanteringen har förändrats mycket under årens lopp och materialåtervinning och energiåtervinning sker nu i stor skala. Deponering sker i mycket liten skala.

De delmål som ställdes upp har i stor utsträckning bara delvis uppfyllts. Kommunens engagemang vad gäller informationsinsatser och kontroll av olika slag har inte varit så omfattande som tänkt. Kommunens möjlighet att styra innehållet i lokalt producerade varor är begränsad.

Insamlingsmålen har uppnåtts i de flesta fall där uppgifter kunnat verifieras. Hushållsavfallsmängden fortsätter att öka och ligger över prognosen för 2010. Insamlingen av glasförpackningar liksom kartongförpackningar har inte nått upp till målet för 2010 ännu. De nationella målen har dock betydligt lägre procentsats när det gäller återvinning av förpackningar och de målen uppfylls mer än väl i Vänersborgs kommun.

Återvinningsstationer Vänersborgs kommun 2009

	Papper	Glas	Kartong	Metall	Plast	Textil	Batteri
Vänersborg							
Sandens P-plats	x	x	x	x	x		x
Hamngatan 25	x	x	x	x	x	x	x
Björkholmsgatan	x	x	x	x	x		x
Belfrageg parkering, fd lasarettet	x	x	x	x	x	x	x
Belfrageg 32, kv Tuppen	x	x	x	x	x		x
Nya vattentornet	x	x	x	x	x	x	x
Sparreg - Gyllenheimg	x	x	x	x	x	x	x
Torpahallen - Tegelbruksv	x	x	x	x	x	x	x
Tegelbruksvägen	x	x	x	x	x	x	x
Petersbergsv, Havenströmska	x	x	x	x	x	x	x
Tengrenstorpsvägen	x	x	x	x	x	x	x
Restad Gärd, Redhars väg 2	x	x	x	x	x		x
Blåsut							
f d Nisses Matnära/Pilhallen	x	x	x	x	x	x	x
Folkets Park	x	x	x	x	x	x	x
Öxnered							
Öxneredsvägen 102	x	x	x	x	x	x	x
Onsjö							
Volvo Brandt	x	x	x	x	x	x	x
Agnesborgsv, Onsjöskolan	x	x	x	x	x	x	x
Vargön							
Parkeringen bakom ICA	x	x	x	x	x	x	x
Nordkroksvägen, Järnvägsplan	x	x	x	x	x	x	x
Storegårdsvägen - Fröjs väg	x	x	x	x	x	x	x
Hallevi sportcentrum	x	x	x	x	x		x
Frändefors							
Riksväg 45, mitt emot Frändefors skola	x	x	x	x	x		x
Brålanda							
Storgatan - Rostocksvägen	x	x	x	x	x	x	x
Hagtornsgatan	x	x	x	x	x	x	x
Gestads bygdegård	x	x	x	x	x	x	x
Trestads Center, Göfab	x	x	x	x	x	x	x
Väne Ryr	x	x	x	x	x		x
Grunnebo	x	x					
Hol		x					

Miljöstationer i Vänersborgs kommun 2009

Vänersborg

OK-Q8,
Gropbrovä
gen;
Regements
gatan 30

Brålanda

Bilisten, Göteborgsvägen

Vargön

Preem

Heljestorps avfallsanläggning, Vanersborgs kommun

Verksamhetsutövare RagnSells AB

Tillståndsgiven och faktisk produktion		
4 § 6. Tillståndsgiven och faktisk produktion eller annat mått på verksamhetens omfattning. En mer detaljerad redovisning av de olika delverksamheterna görs i bilagor, se separata mallar för detta. De totala mängder som ska jämföras med de tillståndsgivna mängderna redovisas även här.		
Tillståndsgiven mängd /Annat mått	Faktisk produktion Annan uppföljning	Redovisas i bilaga
Deponera högst 100 000 ton/år på IFA deponi	39662	1
Deponera högst 35 000 ton/år farligt avfall	Deponin ej anlagd	I
Lagra massor för sluttäckning inom deponiområdet		
Tillhanda hålla omlastningsplats för containrar innehållande animaliskt avfall	Plats tillhandahållen	
Behandla förorenat vatten o slam max 8000 ton/år	4857	2
Omemballera och mellanlagra högst 6000 ton farligt avfall per år	3 509	
Mellanlagra eller behandla högst 20 000 ton förorenade massor och slam per år.	4447	
Sortera, behandla och Mellanlagra högst 50 000 ton verksamhets-, bygg- och rivningsavfall, grovavfall samt park- och trädgårdsavfall per år, varav max 2 000 ton/år ska utgöras av farligt avfall (i huvudsak el-avfall, impregnerat trä o. dyl.), samt därutöver över årligen behandla 15 000 st. kylskåp och frysar.	24224	3
Driva en återvinningscentral inom anläggningsområdet, avsedd för mottagning av grovavfall, återvinningsmaterial och farligt avfall.	Befintlig återvinningscentral har bedrivits som tidigare	
Emballera och lagra högst 10 000 ton brännbart avfall per år.	2100 ton balades och lagrades	
Upparbeta och lagra högst 100 000 ton massor, t.ex. jord, sten, betong, tegel, compost, avloppsslam, rötslam och liknande restprodukter, per år.	13115	
Motta och försortera högst 50 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.	32 615 ton	5
Röta högst 22 000 ton lättnedbrytbart organiskt hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt lättnedbrytbart organiskt verksamhetsavfall per år.	12 335	5

Bilaga 6

Anläggning	SNI-kod	Prövnings-nivå	Fastighet	Övriga SNI-koder (avfall)	Avfalls- och anläggningstyper utdrag beskrivning SNI-koder eller övrig information	Tillstånd ton/år
Ragnsells AB	90.290	A	Kvarnortop 2:1	B 90.50, B 90.160	Anläggning för deponering av annat avfall än inert eller farligt avfall, om den tillförda mängde avfall är större än 100 000 ton/kalenderår. Även mellanlagring av farligt avfall samt anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall, 500 ton.	* Se Tillstånd Heljestorp i Avfallsplanen
Vargön Alloys AB	90.320	A	Vargön 2:3		Anläggning för deponering av farligt avfall mer än 10 000 ton per år	
Avloppsreningsverket Holmängen	90.10	B	Byggmästaren 12		Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten ifrån 2000 personer eller 2000 person-ekvivalenter	40 000 personenheter
Avloppsreningsverk, Brålanda	90.10	B	Esslingetorp 9:2		Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten ifrån 2000 personer eller 2000 person-ekvivalenter	40 000 personenheter
Dahlbergs Slakteri AB	15.10	B	Tån 2:2		Behandling av fett och blod i Stenstorp och kadaveravfall i Skara. Gödsel och grishår går till deponi. Utbyggnad av reningsverk när det fick nya tillståndet	slaktvikt för 15 000 ton
Topp Livsmedelsproduktion AB	90.00-1	B	Esslingetorp 1:49		Avloppsanläggning som är dimensionerad för mer än 2000 personekvivalenter. Förbehandling av avlopp (luftning) som går till kommunalt reningsverk.	500 m ³ avloppsvatten /dygn som riktvärde, gränsvärde 600 m ³ /dygn och 900 m ³ under ärtsåsong. Tillstånd för produktion av 34 000 ton livsmedel per år
Centralen AB	90.110	C	Hol 24:5		Anläggning för att genom mekanisk bearbetning yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall	
Vänersborgs Bildslager AB	90.120	C	Stärkebo 1:58		Anläggning för återvinning av avfall genom sådan lagring, tömning, demontering eller annat yrkesmässigt omhändertagande av uttjänta bilar som omfattas av bliskrotningsförordningen.	

Anläggning	SNI-kod	Prövnings-nivå	Fastighet	Ovriga SNI-koder (avfall)	Avfalls- och anläggningstyper utdrag beskrivning SNI-koder eller övrig information	Tillstånd ton/år
Vänertorv AB	90.170	C	Flicksäter 3:4		Anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall, om 1). mängder annat avfall än park- och trädgårdsavfall är större än 10 ton/år, eller 2). Mängden park- och trädgårdsavfall är större än 50 ton/år	
Vänersborgs kommun (Miljöstationen Brålanda)	90.60	C	Esslingetorp 9:4		Anläggning för mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte överstiger...	
Svenska Lantmännen Maskin AB	90.60	C	Höga 6:1		Anläggning för mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte överstiger...	
Vänersborgs kommun (Miljöstationen Vargön)	90.60	C	Kromugnen 1		Anläggning för mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte överstiger osv.	
Vänersborgs kommun (Miljöstationen Gropbron)	90.60	C	Sobeln 4		Anläggning för mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte överstiger osv.	
Vänersborgs kommun (Återvinningcentralen Holmängen)	90.80, 90.60	C	Byggmästaren 13		Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 1000 ton per kalenderår.	
Derome Bionergi AB	90.110	C	Skogaryd 1:10		Anläggning för att genom mekanisk bearbetning yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall	
VBG Group Truck Equipment AB	90.390	C	Trym 3		Anläggning för behandling av farligt avfall, om 1. avfallet har uppkommit i den verksamhet där anläggningen finns, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning	

Farligt avfall - hushåll i Vänersborgs kommun

Avfallskod		2005	2006	2007	2008	2009	2010
200127	Absorbenter	-	137	0	25	250	184
200119	Areosoler					869	521
200119	Alkaliskt avfall	26	125	108	29	77	83
200119	Bekämpningsmedel	211	245	353	110	282	80
200117	Fotokemikalier	414	168	17	272	280	35
200127	Färg	37223	38507	39813	67461	56705	51467
200113	Lösningsmedel	690	639	702	467	307	362
160107	Oljefilter	2235	1762	1793	1669	1737	1591
160506	Småkemikalier	179	218	669	601	397	76
200126	Olja/fett, spillolja	19721	17140	15569	14647	12422	9856
200114	Syror	34	133	129	10	47	208
160114	Glykol					232	412
160601	Blybatterier	6700	4260	4130	16289	20291	27740
160602	NiCd-batterier					48	178
160601	Bilbatterier	23060	25600	27980	16960	30480	i.u
200133	Småbatterier osorterade	Först 2009	6949	7884	7598	1520	276
170601	Asbest	i.u.	i.u.	i.u.	17600	15060	17500
200121	Instrument inneh. Hg	30	46	22	97	24	30
160504	Gasflaskor 85 kg/st)		ingår i "brand- släckare"	ingår i "brand- släckare"	ingår i "brand- släckare"	306	484
160504	Brandsläckare	23	1060	9350	7730	600	312
160402	Pyrotekniskt/explosivt avfall						4
200136	Glödlampor *	297	290,1	335,5	347	375	244
200121	Lysrör*	379,6	208,6	370,2	237	459	184
	Totalt	0,053	97 488	109 225	152 149	142 768	111 827
	Totalt		97	109	152	143	112
	Tryckimpregnerat trä (RHV statistik)	78,08	76,6	100,4	127,3	163,8	174,6
	FA Elektronikskrot (Elkretsen)	736,1	1013,1	954,1	828,1	623,9	550,5

i.u.=ingen uppgift

* = Renhållningsverkets (RHV) statistik, men avfallet ingår också i Elkretsens redovisning

Årlig uppföljning av Avfallsplan 2015 , Vänersborgs kommun

Tabellnumrering är densamma i huvudtexten för Avfallsplan 2015

Bilaga 8

Tabell 1 Befolkning Vänersborgs kommun

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Folkmängd	37023	36939	36991	36871						
Folkökning	72	-84	52	-120						

Tabell 4. Mängden insamlat kärl och säckavfall ifrån hushållen (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Kärl och säckavfall	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	ton	ton	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person
Insamlad mängd totalt	6 496	6 436	6493	176	6565	178	6478													
varav :																				
<i>Förbränning med energjutvinning* övriga påsar</i>	4 872	4 827	4870	132	4924	134	4859													
<i>Biologisk behandling* gröna påsar</i>	1 624	1 609	1623	44	1641	45	1620													

* Fördelningen av övriga och gröna påsar som förbränns respektive behandlas biologiskt baseras på vägning. Fördelningen är 75 % brännbart och 25 % matavfall.

Tabell 6. Mängden insamlad grovavfall ifrån hushållen vid återvinningscentral (Statistik från Renhållningsverket Vänersborg).

Grovavfall* , ton	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	ton	ton	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person
Insamlad mängd (ton)	5711	6376	5122	138	6378	173	6507													
Behandlingsmetod:																				
Förbränning med energiutvinning**	4176	4608	3260	88	4430	120	4606													
Biologisk behandling***	1010	1237	1321	35	1360	37	1356													
Materialåtervinning****	525	532	541	15	588	16	545													

*1 grovavfall ingår grovsopor, trädgårdsavfall, skrot, trä

** grovsopor och trä, *** trädgårdsavfall till kompostering, **** skrot

Tabell 7. Mängden matavfall som har samlats in med gröna turen och i gröna påsar (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg).

Matavfall*	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	ton	ton	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person	ton	kg/person
Insamlad mängd	2054	1999	2041	55	2039	55	2003													
Behandlingsmetod																				
Biologisk behandling (rötning alt kompostering)	2054	1999	2041	55	2039	55	2003													

*1 matavfall ingår gröna påsar och gröna turen

Farligt avfall insamlat från hushåll	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	kg	kg	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person	kg	kg/person
Absorbenter	137	0	25		250		184													
Areosoler					869		521													
Alkaliskt avfall	125	108	29		77		83													
Bekämpningsmedel	245	353	110		282		80													
Fotokemikalier	168	17	272		280		35													
Färg	38507	39813	67461		56705		51467													
Lösningsmedel	639	702	467		307		362													
Oljefilter	1762	1793	1669		1737		1591													
Småkemikalier	218	669	601		397		76													
Olja/fett, spillolja	17140	15569	14647		12422		9856													
Syror	133,00	129,00	10		47		208													
Glykol					232		412													
Blybatterier	4260	4130	16289		20291		27740													
NiCd-batterier					48		178													
Bilbatterier	25600	27980	16960		30480		i.u													
Småbatterier sorterade	6949	7884	7598		1520		276													
Asbest	i.u.	i.u.	17600		15060		17500													
Instrument inneh. Hg	46	22	97		24		30													
Gasflaskor 85 kg/st)	**	**	**		306		484													
Brandsläckare	1060	9350	7730		600		312													
Pyrotekniskt/explosivt avfall							4													
Glödlampor *	290,1	335,5	347		375		244													
Lysrör*	208,6	370,2	237		459		184													
Totalt i kg	97487,7	109224,7	152149	4,1	142768	3,9	111827													
Totalt i ton	97,4877	109,2247	152,149		142,768		111,827													
Tryckimpregnerat trä (RHV statistik), ton	76,6	100,4	127,32	3,4	163,8	4,4	174,6													
FA Elektronikskrot (Elkretsen), ton	1013,1	954,1	828,1	22,4	623,9	16,9	550,5													

i.u.=ingen uppgift

* = Renhållningsverkets (RHV) statistik, men avfallet ingår också i Elkretsens redovisning

** ingår i posten "Brandsläckare"

Del 1 Bilaga

Tabell 13. Mängder insamlad **producentansvarsmaterial** (Statistik ifrån Renhållningsverket Vänersborg och FTI).

Avfallstyp	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	ton	ton	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers	ton	kg/pers
Tidningspapper	2178	2082	2013	54,4																
Wellpapp- och kartongförpackningar*	678	697	400	10,8																
Plastförpackningar	185	191	195	5,3																
Metallförpackningar	121	106	137	3,7																
Glasförpackningar	677	663	610	16,5																

*Uppgifter beräknad med statistik från FTI

Tabell 16 Resultat från **kundenkät** om avfallshantering

2007	Ganska nöjda till mycket nöjda	Ganska missnöjd till mycket missnöjd	Varken nöjda eller missnöjda samt ingen åsikt
Insamling av hushållsavfall	85%	3%	12%
Hantering av grovavfall	67%	10%	23%
Hantering av tidningar och förpackningsavfall	70%	13%	17%
Hantering av farligt avfall	62%	8%	30%
Hantering av elektroniskt avfall	68%	10%	22%
Medelvärde	70%	9%	21%
2010	Ganska nöjda till mycket nöjda	Ganska missnöjd till mycket missnöjd	Varken nöjda eller missnöjda samt ingen åsikt
Insamling av hushållsavfall			
Hantering av grovavfall			
Hantering av tidningar och förpackningsavfall			
Hantering av farligt avfall			
Hantering av elektroniskt avfall			
Medelvärde %			

OSV.

Del 1 Bilaga

Övergripande mål : Naturvårdsverkets miljökvalitetsmål (2008)

Med anknytning till avfall:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giffri miljö

Delmål för avfall - God bebyggd miljö

Nytt förslag fr NV :

Resurserna tas till vara i så hög grad som möjligt, samtidigt som påverkan på hälsa och miljö minimeras. Avfallshanteringen är effektiv för samhället och enkel för konsumenterna. År 2015 gäller särskilt att:

- den totala mängden avfall och avfallets farlighet har minskat jämfört med 2004 (omfattar ej gruvavfall)
- Insamlingen är estetiskt tilltalande och har god tillgänglighet och säkerhet för hushållen samt säkerställer en separat hantering av farligt avfall. Minst 90% är nöjda med insamlingen.
- Nedskräpningen utomhus på platser som allmänheten har tillträde till har minskat med 50% jämfört med 2008.
- Minst 35% av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker tas om hand så att växtnäringen utnyttjas.
- Minst 60% av fosforföreningarna i avlopp utnyttjas som växtnäring. Minst hälften återförs till åkermark.

Delmål för avfall - Begränsad klimatpåverkan

NV förslag på gång:

- *Minska lustgasutsläppen från lagring av avloppsslam*
- *Öka återvinningen av plast och metall*
- *Öka biogasproduktionen ur matavfall*

Delmål för avfall - Gifrfri miljö

NV (Keml:s förslag) på nya delmål:

- *Senast 2018 ska det finnas tillräckliga uppgifter om hälso- och miljöfarliga egenskaper hos tillverkade och importerade kemiska ämnen.*
- *Senast 2018 ska de som använder varor få hälso- och miljöinformation om de farliga ämnena som ingår i varorna. Information ska finnas tillgänglig under varans hela livscykel.*
- *Senast 2015 ska varor som innehåller särskilt farliga ämnen under varornas hela livscykel hanteras så att ämnena inte läcker ut i miljön.*
- *Hälso- och miljöriskerna vid all hantering av kemiska ämnen ska senast 2018 vara så låga att människor inte kommer till skada. Användningen av kemiska ämnen som försvårar återvinning av material ska minska, så att återvinningen inte hindras.*

Västra Götalands län – Regionala mål (våren 2008)

Delmål för avfall:

Minskning av avfallsmängder:

Den totala mängden genererat avfall ska inte öka och den resurs som avfall utgör ska tas till vara i så hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras. Särskilt gäller att:

- Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall ska minska med minst 50 procent till år 2010 räknat från 1994 års nivå.
- Senast år 2010 ska minst 50 procent av hushållsavfallet återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Senast år 2010 ska minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.
- Senast år 2010 ska matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.
- Senast år 2015 ska minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

Delmålet har samma lydelse som motsvarande nationella delmål beslutat av riksdagen men med ändrat målår.

Handlingsplan för Avfallshanteringen i Vänersborgs kommun 2015

	Resultatmål för 2015	Åtgärder / Aktivitet	Ansvarig/ operativt ansvarig	Kostnad	Tidplan för utförande	Uppföljning senast
1	Insamlad mängd hushållsavfall (kärlavfall) per person har minskat med 10%.	Regelbundna informationsinsatser via nuvarande kanaler; miljöalmanacka, allmänna utskick, tidningskampanjer, hemsida. Punktinsatser med information till boende t.ex. i vissa flerfamiljshus, på olika språk.	Samhällsbyggnadsnämnden	200 000 kr	Årligen	2012
2	Mängden grovavfall som lämnas till ÅVC har minskat, räknat per person.	Inrätta och uppmuntra verksamheter som gynnar återbruk av byggmaterial mm samt second-handhandel av kläder, möbler etc.	Samhällsbyggnadsnämnden	50 000 kr		2012
3	Andel felsorterat avfall i brännbara fraktionen har minskat till 30 %.	Regelbundna informationsinsatser via nuvarande kanaler; miljöalmanacka, allmänna utskick, tidningskampanjer, hemsida. Punktinsatser med information till boende t.ex. i vissa flerfamiljshus, på olika språk.	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	Årligen	2012
4	Inget farligt avfall får finnas i insamlat kärlavfall.	Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från <u>enbart</u> Vänersborgs kommun	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	Årligen	2012
		Höjda taxor för områden med sämre sortering .	Samhällsbyggnadsnämnden	Låg kostnad	2012	2012
		Bevaka testerna av nya insamlingssystem för farligt avfall t.ex. "Samlaren" ett insamlingssystem för glödlampor, batterier etc. som kan placeras i affärer	Samhällsbyggnadsnämnden	Låg kostnad	2011	2012
5	Minst 90% av kunderna ska vara nöjda med hela avfallshanteringen.	En ny större återvinningscentral ska finnas i Vänersborg för att förenkla för kommuninnevärdarna att lämna grovavfall, farligt avfall mm.	Samhällsbyggnadsnämnden	15 Mkr	2012	2013

Bilaga 10

	Resultatmål för 2015	Åtgärder / Aktivitet	Ansvarig/ operativt ansvarig	Kostnad	Tidplan för utförande	Uppföljning senast
		Tillgängligheten på befintlig ÅVC förbättras för kommuninnevanorna i avvaktan på en ny ÅVC.	Samhällsbyggnadsnämnden	Låg kostnad	2012	2013
		Ytterligare en ÅVC skall finnas i kommunen	Samhällsbyggnadsnämnden	10 Mkr	2015	2015
		Information om omhändertagande av farligt avfall förbättras genom återkommande kampanjer.	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	Årligen	2011
		Kundenkät via kommunens gemensamma utskick samt djupintervjuer en gång vart tredje år.	Samhällsbyggnadsnämnden	Liten kostnad	Vart tredje år	2012
6	Minst 60% av matavfallet behandlas biologiskt genom rötning för utvinning av biogas. Rötresten används som växtnäring i jordbruket.	Information via hemsida, kampanjer mm om syftet med källsortering av matavfall, hur användning av biogas och rötrest sker, klimataspekten mm	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	Årligen	2012
7	Andelen felsorterat avfall i matavfallsfraktionen har minskat till 10%.	Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från <u>enbart</u> Vänersborgs kommun.	Samhällsbyggnadsnämnden	40 000	Årligen	2012
8	Allt slam från Brålanda avloppsreningsverk används som växtnäring varav minst 50% används på åkermark. Slammet ska vara certifierat.	Slammet från Brålanda avloppsreningsverk måste certifieras före användning på åkermark	Samhällsbyggnadsnämnden	Hög kostnad	2010-2013	2013
9	Hushåll, skolbarn och företag i kommunen skall ha god kunskap om hur de skall sortera och hantera sitt avfall.	En Avfallsinformatör utför informationsinsatser i skolor, företag m.fl.	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	2012	2013

Bilaga 10

	Resultatmål för 2015	Åtgärder / Aktivitet	Ansvarig/ operativt ansvarig	Kostnad	Tidplan för utförande	Uppföljning senast
10	Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden	En Avfallsinformatör utför informationsinsatser på kommunen.	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	2012	2013
11	Uppföljning har skett av miljöpåverkan från den nedlagda deponin inom Torpa 1:2.	Kontroll ska ske av ytvattnet som avvattnar deponiområdet. En provtagningsbrunn ska installeras och ett egenkontrollprogram upprättas.	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för installation av provtagningsbrunnen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer riktlinjer och genomför provtagning enligt dessa.	Låg kostnad	2012	2013
Avfall som kommunen ej har direkt ansvar för						
12	Verksamheter skall ha god kunskap om farligt avfall och en miljömässigt god hantering.	Kontroll av företagens hantering av farligt avfall genomförs vid tillsynsbesök. En inventering av avfallsmängder och avfallsslag genomförs vartannat år vad gäller tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter (A, B och C-anläggningar). Stickprovskontroll på övriga verksamheter (U-anläggningar).	Miljö- Hälsoskyddsnämnden	Låg kostnad	Årligen	2012
13	Insamlingsgraden av <u>metallförpackningar</u> för materialåtervinning ska minst vara 70%.	Informationskampanjer tillsammans med förpackningsinsamlingen m.fl. Riktad information och rådgivning till fastighetsägare med fastighetsnära insamling	Samhällsbyggnadsnämnden	Se punkt 1	Årligen	2012
14	Insamlingsgraden av <u>plastförpackningar</u> (hård och mjuk) för materialåtervinning ska minst vara 70%.	Informationskampanjer tillsammans med förpackningsinsamlingen m.fl. Riktad information och rådgivning till fastighetsägare med fastighetsnära insamling		Se punkt 1	Årligen	2012

Uppföljningsmål för Avfallsplan 2015 Vänersborgs kommun

Bilaga 11

	Resultatmål 2015	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Insamlad mängd hushållsavfall (kärlavfall) per person har minskat med 10 %.	176 kg/pe	177 kg/pe	175 kg/pe					158 kg/pe
2	Mängden grovavfall som lämnas till ÅVC har minskat, räknat per person. Till grovavfall räknas här: grovsopor, trädgårdsavfall, skrot och trä (enligt Renhållningens statistik)	138 kg/pe	180 kg/pe	180 kg/pe					Mindre än 138 kg/pe
3	Andel felsorterat avfall i brännbara fraktionen har minskat till 30 %.	50,3 %							30 %
4	Inget farligt avfall får finnas i insamlat kärlavfall.	0,1 %							0 %
5	Minst 90 % av kunderna ska vara nöjda med hela avfallshanteringen (ganska nöjda till mycket nöjda)	70 % (medelvärde)							90 %
6	Minst 60 % av matavfallet behandlas biologiskt genom rötning för utvinning av biogas. Rötresten används som växtnäring i jordbruket.	63 %							60 %
7	Andelen felsorterat avfall i matavfallsfraktionen har minskat till 10 %.	20 %	14 %						10 %
8	Allt slam från Brålanda avloppsreningsverk används som växtnäring varav minst 50 % används på åkermark.. Slammet ska vara certifierat.	100 % som växtnäring 0 % till åkermark							100 % som växtnäring 50 % till åkermark
9	Hushåll, skolbarn och företag i kommunen skall ha god kunskap om hur de skall sortera och hantera sitt avfall.			Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser

Bilaga 11

	Resultatmål 2015	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
10	Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden.			Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser	Redovisning av antal och typ av informationsinsatser
11	Uppföljning har skett av miljöpåverkan från den nedlagda deponin inom Torpa 1:2.			Installation av provtagningsbrunn. Provtagning påbörjas	Vattenprovtagning, utvärdering	Vattenprovtagning, utvärdering	Vattenprovtagning, utvärdering	Vattenprovtagning, utvärdering	Utvärdering av kontroll
Avfall som kommunen ej har direkt ansvar för									
12	Verksamheter skall ha god kunskap om farligt avfall och en miljömässigt god hantering. (A, B och C-anläggningar)			Tillsynsbesök inkl information vartannat år per anläggning					Utvärdering av kunskapsnivå och hantering av FA
13	Insamlingsgraden av metallförpackningar för materialåtervinning ska minst vara 70%.	3,7 kg/pe		2,6 kg/pe					4,0 kg/pe
14	Insamlingsgraden av plastförpackningar (hård och mjuk) för materialåtervinning ska minst vara 70%.	5,3 kg/pe	4,13 kg/pe	5,56 kg/pe					10 kg/pe

2010-10-27
Avfallsplan Vänersborg

Avfallsplan 2015 för Vänersborgs kommun**Uppgifter till länsstyrelsens sammanställning****Administrativa uppgifter**

Kommun	Vänersborg
År	2009
Datum när planen antogs Ansvarig nämnd	
Övriga medverkande nämnder	

Kommunens befolkning och struktur

Befolkning totalt	37 000
Datum	2008-12-31
Antal hushåll i småhus:	8 000
i flerbostadshus	8 000
i fritidshus	1 000

Avfall som kommunen ansvarar för (2008)

Totalt insamlad mängd	20 640 ton*
Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling	2 041 ton
Insamlad mängd farligt avfall	280 ton**

* kärl- och säckavfall, grovavfall (grovsopor, trädgårdsavfall, skrot, grönlis), latrin, externslam, fettavskiljarslam, FA (kemikalier, olja, batterier, tryckimpregnerat trä, asbest)

** Exklusive elektriskt och elektroniskt avfall

Avfall som omfattas av producentansvar (2008)

Typ av avfall	Insamlade mängder avfall , ton
Tidningspapper	2 013
Wellpapp- och kartongförpackningar*	400
Plastförpackningar	195
Träförpackningar	i.u.
Metallförpackningar	137
Glasförpackningar	610
Däck, utan fälg	i.u.
Blybatterier tyngre än 3 kg	33
Bilar	i.u.
Elektronikavfall*	828
Summa	4 216 ton

Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Anläggningens namn	Heljestorp avfallsanläggning
SNI-kod	90.290, 90.50, 90.160
Metoder som används för återvinning eller bortskaffande	Sortering, rötning, deponering
Typ av avfall som tas emot	Utsorterat rötbart avfall, hushålls- och industriavfall
Totalt mottagen avfallsmängd (2007)	<p>Deponi: 40 000 ton</p> <p>Behandling av förorenat vatten och slam: 4 857 ton</p> <p>Omemballering och mellanlagring av farligt avfall: 3 510 ton</p> <p>Sortering och mellanlagring av verksamhets-, bygg- och rivningsavfall, grovavfall, park- och trädgårdsavfall: 24 224 ton</p> <p>Emballering och lagring av brännbart avfall: 2100 ton</p> <p>Behandling förorenad jord: 4 450 ton</p> <p>Upparbetning och lagring av massor: 13 115 ton</p> <p>Mottagning och försortering av hushållsavfall och jämförligt avfall: 32 615 ton</p> <p>Rötning: 12 335 ton mm</p>

Bilaga 12

Anläggningens kapacitet	<p>Deponi: 100 000 ton/år</p> <p>Behandling av förorenat vatten och slam: 8 000 ton/år</p> <p>Omemballering och mellanlagring av farligt avfall: 6 000 ton/år</p> <p>Sortering och mellanlagring av verksamhets-, bygg- och rivningsavfall, grovavfall, park- och trädgårdsavfall: 50 000 ton/år</p> <p>Emballering och lagring av brännbart avfall: 10 000 ton/år</p> <p>Behandling förorenad jord: 20 000 ton</p> <p>Upparbetning och lagring av massor: 100 000 ton/år</p> <p>Mottagning och försortering av hushållsavfall och jämförligt avfall: 50 000 ton/år</p> <p>Rötning: 22 000 ton</p>
Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd	Se ovan.

Lokala mål som utgår från nationella miljökvalitetsmål och regionala mål

Lokala mål för avfall som kommunen ansvarar för:

Resultatmål för 2015	
1	<u>Insamlad</u> mängd hushållsavfall (kärlavfall) per person har minskat med 10%.
2	Mängden grovavfall som lämnas till ÅVC har minskat, räknat per person.
3	Andel felsorterat avfall i brännbara fraktionen har minskat till 30 %.
4	Inget farligt avfall får finnas i insamlat kärlavfall.
5	Minst 90% av kunderna ska vara nöjda med hela avfallshanteringen.
6	Minst 60% av matavfallet behandlas biologiskt genom rötning för utvinning av biogas. Rötresten används som växtnäring i jordbruket.
7	Andelen felsorterat avfall i matavfallsfraktionen har minskat till 10%.
8	Allt slam från Brålanda avloppsreningsverk används som växtnäring varav minst 50% används på åkermark. Slammet ska vara certifierat.
9	Hushåll, skolbarn och företag i kommunen skall ha god kunskap om hur de skall sortera och hantera sitt avfall.
10	Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden
11	Uppföljning har skett av miljöpåverkan från den nedlagda deponin inom Torpa 1:2.

Lokala mål för avfall som kommunen inte ansvarar för:

	Resultatmål för 2015
12	Verksamheter skall ha god kunskap om farligt avfall och en miljömässigt god hantering.
13	Insamlingsgraden av <u>metallförpackningar</u> för materialåtervinning ska minst vara 70%.
14	Insamlingsgraden av <u>plastförpackningar</u> (hård och mjuk) för materialåtervinning ska minst vara 70%.

Begreppsförklaringar	
Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Det finns en förteckning över avfallskategorier i avfallsförordningen.
Brännbart avfall	Avfall som brinner utan energitillskott efter att förbränningsprocessen startat.
Farligt avfall (FA)	Som hushållens farliga avfall räknas farliga kemikalier, olja, bekämpningsmedel, batterier, färgrester etc. samt även elektriskt- och elektroniskt, glödlampor, lysrör, tryckimpregnerat trä etc.
Grovavfall	Avfall som uppkommer vid normalt boende och som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att lägga i ordinarie sopbehållare.
Hantering	En verksamhet eller en åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall
Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Exempel på avfall från hushåll: sopor, köksavfall, latrin, slam från slambrunnar och slamtankar, grovavfall, fett från fettavskiljare, läkemedelsrester och farligt avfall. Avfall från annan verksamhet som är jämförligt med avfall från hushåll är t ex städsopor avfall från personalmatsalar, storkök och livsmedelsbutiker, toalettavfall mm.
Insamling	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport.
Miljöstation	En avlämningsplats för farligt avfall som uppkommer i hushållen, t.ex. kemikalier av olika slag, bekämpningsmedel, spilloljor, färgrester, lösningsmedel, batterier mm.
Matavfall	Matrester från hushåll, restauranger, storkök som är komposterbart/rötbart.
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet ger upphov till avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.
Producentansvar	Skyldighet för producent att se till att det avfall som producenten ger upphov till samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller

	bortskaffas. Med bortskaffande avses bland annat deponering av avfall i eller på marken.
Återvinning	Med återvinning avses bland annat materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och annan biologisk behandling.
Återvinnings- , eller Kretsloppscentral (ÅVC)	Avlämningsplats för hushållens grovavfall. Platsen är försedd med containrar/behållare för sortering i olika materialslag.
Återvinningsstation (ÅVS)	En avlämningsplats för hushållens returpapper och förpackningar av glas, plast, metall och kartong som ingår i producentansvaret. Återvinningsstationerna är vanligtvis även utrustade med mottagningsbehållare för småbatterier och behållare för kasserade kläder.

Vänersborgs kommun

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

DEL 2

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

DEL 2

Innehåll

1	INLEDANDE BESTÄMMELSER	1
1.1	Tillämpliga föreskrifter	1
1.2	Definitioner	1
1.3	Kommunens ansvar för renhållning, information och tillsyn	2
1.4	Fastighetsinnehavares ansvar för betalning och information	2
2	HUSHÅLLSAVFALL	2
2.1	Sortering av avfall	2
2.2	Skyldighet att överlämna hushållsavfall	4
2.3	Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt	4
2.4	Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	5
2.5	Hämtnings- och transportvägar	6
2.6	Hämtningsområde och hämtningsintervall	6
3	SÄRSKILT OM HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER	7
4	ANNAT AVFALL ÄN HUSHÅLLSAVFALL	8
4.1	Uppgiftsskyldighet	8
5	UNDANTAG	8
5.1	Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	8
5.2	Eget omhändertagande av hushållsavfall	8
5.3	Utsträckt hämtningsintervall	9
5.4	Mindre avfallsbehållare eller gemensam avfallsbehållare	10
5.5	Uppehåll i hämtning	10
5.6	Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen	10
6	IKRAFTTRÄDANDE	11
 <u>Bilagor</u>		
Bilaga 1	Anvisningar för sortering	12
Bilaga 2	Förteckning över behållare och annan utrustning som tillhandahålls	

1 INLEDANDE BESTÄMMELSER

1.1 Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (200 1:1063)
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och
- andra författningar.

Utöver de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering.

1.2 Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

1. Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
2. Med grovavfall avses, i enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
3. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.
4. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
5. Med den renhållningsansvariga nämnden avses kommunens samhällsbyggnadsnämnd.
6. Med behållare avses säck, kärl av plast, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall

1.3 Kommunens ansvar för renhållning, information och tillsyn

3 § Samhällsbyggnadsnämnden har verksamhetsansvar för hanteringen av hushållsavfall i kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren. Renhållaren är gatuenheten.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av Miljö och hälsoskyddsnämnden.

5 § Samhällsbyggnadsnämnden informerar hushållen om de insamlingssystem för förpackningar och för avfall från elektriska och elektroniska produkter som är tillgängliga i kommunen.

1.4 Fastighetsinnehavares ansvar för betalning och information

6 § Avgift skall betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

7 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

2 HUSHÅLLSAVFALL

2.1 Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut följande avfallsslag och hålla det skilt från annat avfall:

Annat avfall än hushållsavfall (inklusive bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheten)

- Avfall som omfattas av producentansvar: förpackningar, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor och vissa belysningsarmaturer samt däck och bilar
- Kasserade bilbatterier
- Kasserade små batterier. Innehåller kasserade produkter lösa batterier ska dessa plockas ur. Är batterierna inbyggda i produkten behandlas den som el-avfall.

Dessutom skall fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare sortera ut följande avfallsslag:

- Grovavfall
- Hushållsavfall som i utsorterade fraktioner utgörs av farligt avfall
- Läkemedel

Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare skall också sortera ut följande avfallsslag när de förekommer i hushållet:

- Icke brännbart eller icke biologiskt behandlingsbart hushållsavfall
- Brännbart hushållsavfall
- Matavfall
- Trädgårdsavfall
- Latrin
- Slam
- Stickande och skärande avfall

Närmare anvisningar om sortering anges i **bilaga 1**.

9 § Fastighetsinnehavare skall säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter skall överlämnas till renhållaren för borttransport.

2.2 Skyldighet att överlämna hushållsavfall

10 § Hushållsavfall under kommunens ansvar skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i **bilaga 1** till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas i särskild ordning vid fastigheten eller kan lämnas på plats som anvisas i **bilaga 1**. Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

2.3 Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt

11 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall som läggs i behållare skall vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet skall vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Farligt avfall skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Grovavfall

från hushåll för separat borttransport av renhållaren skall i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet skall förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall.

Latrinbehållare skall förslutas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavare.

12 § Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

2.4 Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

13 §

En förteckning över de behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i **bilaga 2**.

14 § Kärl och säckar ägs av kommunen och tillhandahålls genom renhållaren. Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl.

Andra behållare såsom säckhållare, latrinbehållare, slamtankar anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

15 § Behållare skall vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering skall installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras. Behållare skall vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De skall placeras så att de kan hämtas med kärra eller sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

Slamavskiljare, fettavskiljare, trekammarbrunnar och slutna tankar skall vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt när tömning skall ske. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll. Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn får inte överstiga 20 meter såvida inte särskilda skäl föreligger.

Renhållaren skall ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet skall utföras. Nycklar, portkoder och dylikt skall vid begäran om hämtning lämnas till renhållaren. Ändringar skall utan anmaning meddelas renhållaren.

2.5 Hämtnings- och transportvägar

16 § Hämtning av hushållsavfall sker normalt vid fastighetsgränsen eller vid en av kommunen anvisad plats inom rimligt gångavstånd. I annat fall skall fastighetsinnehavaren och kommunen komma överens om att avfallet samlas in och hämtas vid någon annan plats.

Behållare skall normalt ställas vid fastighetsgräns så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt såvida inte särskilda skäl föreligger häremot eller det är fråga om tömning av särskilda behållare såsom slamtankar och fettavskiljare.

17 § Fastighetsinnehavaren skall se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick.

Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon.

Om farbar väg inte kan upprättas skall fastighetsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren.

2.6 Hämtningsområde och hämtningsintervall

18 § Kommunen utgör två hämtningsområden; ett för permanent boende och ett för fritidsboende.

19 § Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med nedanstående intervall:

- Från flerbostadshus sker hämtning av hushållsavfall veckovis eller enligt överenskommelse
- Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av hushållsavfall varannan vecka
Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av hushållsavfall varannan vecka under perioden 1 maj t.o.m. 30 september, i den ordning renhållaren bestämmer. Övrig del av året sker hämtning efter beställning.
- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra verksamheter sker hämtning av hushållsavfall enligt överenskommelse

- Hämtning av icke-brännbart grovavfall såsom kyl frys, spis, tvättmaskin, och diskmaskin sker enligt överenskommelse
- Hämtning av trädgårdsavfall sker en gång per år i tätorten enligt hämtningsschema
- Hämtning av vegetabiliska oljor och fetter från restauranger, storkök och liknande sker efter behov
- Hämtning av latrin sker varannan vecka
- Tömning av slamavskiljare med anslutet wc sker med minst ett års intervall
- Tömning av slamavskiljare utan anslutet wc sker med minst två års intervall
- Tömning av fettavskiljare sker minst en gång varannan månad

20 § Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar:

- Grovavfall, efter budning
- Trädgårdsavfall, hämtning sker under perioden april – oktober, varannan vecka. Särskilt abonnemang erfordras.

3 SÄRSKILT OM HUSHÅLLSAVFALL FRÅN VERKSAMHETER

21 § Hushållsavfall från verksamheter skall hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 8-20 §§ om ej annat anges nedan.

Hushållsavfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter lämnas vid kommunens insamlingsställe eller vid annat ställe som anges i **bilaga 1**.

Tömning av slam från enskilda tankar, slamavskiljare och fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren. Slutna tankar töms efter budning.

4 ANNAT AVFALL ÄN HUSHÅLLSAVFALL

4.1 Uppgiftsskyldighet

22 § Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall skall på begäran av miljö och hälsoskyddsnämnden lämna de uppgifter i fråga om avfallens art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

23 § Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller säljer en förpackning eller en vara som är innesluten i en sådan förpackning, skall på anmodan av miljö och hälsoskyddsnämnden lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallens art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

5 UNDANTAG

5.1 Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

24 § Anmälan om kompostering eller annat omhändertagande av hushållsavfall på den egna fastigheten handläggs av miljö och hälsoskyddsnämnden. Ansökan om dispens från skyldighet att lämna avfall till kommunen såvitt gäller bestämmelser om hushållsavfall prövas av miljö och hälsoskyddsnämnden.

Anmälan och ansökan skall alltid innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt för annat avfall än vegetabiliskt köksavfall, en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet skall ske utan att det innebär risk för olägenhet för människors hälsa och miljön och den tidsperiod som anmälan eller ansökan avser. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning skall innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

5.2 Eget omhändertagande av hushållsavfall

25 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

26 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot författning.

Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, till skydd för människohälsa och miljö utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

27 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera annat hushållsavfall än trädgårdsavfall från fastigheten, t.ex. matavfall skall anmäla detta skriftligen till miljö och hälsoskyddsnämnden. Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten skall ge utrymme för användning av den erhållna komposten. Miljö och hälsoskyddsnämnden skall översända kopia av anmälan till den renhållningsansvariga nämnden och renhållaren.

28 § Kompostering av latrin från fastigheten får efter ansökan ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning skall innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Miljö och hälsoskyddsnämnden skall översända kopia av beslutet till den renhållningsansvariga nämnden och renhållaren.

5.3 Utsträckt hämtningsintervall

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från hushållsavfallet på den egna fastigheten kan efter ansökan medges att det återstående avfallet hämtas vid vartannat ordinarie hämtningstillfälle under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Medgivande om hämtning vid vartannat ordinarie hämtningstillfälle kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att

matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

5.4 Mindre avfallsbehållare eller gemensam avfallsbehållare

30 § Utbyte av befintlig avfallsbehållare mot en mindre kan efter ansökan medges om bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Två eller tre om totalt sex hushållsmedlemmar närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

5.5 Uppehåll i hämtning

31 § Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst tre månader.

Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges nyttjanderättsinnehavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela fritidsperioden.

Ansökan skall lämnas till den renhållningsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

5.6 Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

32 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt hushållsavfall på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter ansökan till miljö och hälsoskyddsnämnden om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning. För att en ansökan ska beviljas skall en besiktning ske.

6 IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2012-06-20 då renhållningsordning för Vänersborgs kommun från 1 juli 2002 upphör att gälla.

ANVISNINGAR FÖR SORTERING

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag skall utsorteras. Avfallet lämnas på den vid respektive avfallsslag anvisad plats.

Farligt avfall

Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som skall hanteras som farligt avfall:

- Färg-, lackavfall samt hartser
- Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Spillolja och annat oljeavfall
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar
- Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)

Hushållsavfall som utgörs av eller innehåller farligt avfall lämnas kommunens miljöstationer.

- Gammal medicin lämnas på apotek.

Stickande och skärande avfall

Stickande och skärande avfall skall läggas i kärl som tillhandahålles av apoteket kostnadsfritt. Avfallet läggs därefter i det brännbara hushållsavfallet.

Batterier

Enligt förordningen (1997:645) om batterier är hushållen skyldiga att sortera ut batterier. Fr.o.m. 1 januari 2009 ingår batterier under producentansvaret.

- Batterier kan lämnas vid återvinningscentralen, återvinningsstationer, kommunens miljöstationer.
- Produkter med inbyggda miljöfarliga batterier kan lämnas vid försäljningsställen. Bilbatterier och andra större startbatterier kan lämnas vid återvinningscentralen och kommunens miljöstationer.

Avfall av elektriska och elektroniska produkter från hushållen

Avfall av elektriska och elektroniska produkter lämnas in vid återvinningscentralen. Kasserade kylskåp och frysar kan också hämtas efter beställning. Avfallet skall förvaras skilt från annat avfall.

Avfallet sorteras i följande fraktioner:

- Lysrör
- Lågenergilampor, glödlampor (inkl. solarierör, halogenlampor)
- Spisar, tvättmaskiner o.dyl.
- Kasserade kylskåp och frysar

Avfall under producentansvar

- Förpackningar av metall, kartong, plast, wellpapp och glas lämnas vid återvinningsstationen eller återvinningscentralen eller på annan plats som anvisas av förpackningsproducent

Hushållsavfall

Hushållsavfall skall sorteras i två fraktioner:

- Matavfall (rötbart, komposterbart avfall)
- Brännbart avfall

Matavfall läggs i grön plastpåse, såvitt avfallet ej komposteras enligt §25. Brännbart avfall ska läggas i påse med annan färg än grön. Påsarnas ska ha en sådan kvalitet att de tål hanteringen. Påsarna läggs i insamlingskärlet.

Grovavfall och trädgårdsavfall

Grovavfall är sådant skrymmande avfall från hushållen som inte ryms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för hushålls- avfall. Grovavfall är exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande.

- Grovavfall från hushållen (skrymmande hushållsavfall) lämnas vid kommunens återvinningscentral.
- Trädgårdsavfall lämnas vid kommunens återvinningscentral. Möjlighet finns också att teckna ett abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall.
- Bygg- och rivningsavfall lämnas på återvinningscentralen

Latrin ska hanteras i de kärl kommunen tillhandahåller.

Döda sällskapsdjur kan lämnas till veterinär samt avfall från husbehovsjakt bör hanteras i förbränningsanläggning.

Behållare och annan utrustning som tillhandahålls av renhållaren

Kärl 140 liter
Kärl 190 liter
Kärl 360 liter
Kärl 660 liter
Container 8-12 m ³